

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО, ФИНАНСИЈЕ И ПОРЕЗЕ

фебруар 2024 / број 86

2/2024

...и на крају,
трошкови службеног пута
у Гармиш-Партенкирхен за двоје,
са дочеком Нове године, ски-пасом,
све у сврху успостављања пословне сарадње
са потенцијалним купцима
и добављачима...

Србија - Влагифор, водоград Гостиле

ДИВНА

Здравствена Вода Србије

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Преплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА БРИГУ О ДИВНОМ КОРИСНИЦИМА
0800 111 111

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ISSN 2560-3221

Година VIII, број 86,
ФЕБРУАР 2024.**Оснивач и издавач:**

ИНГ-ПРО

Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а**За оснивача и издавача:**

Горан Грчић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:

Др Маријана Жиравец Младеновић

Аутори чланака у овом броју су:мр Андријана Ивић, саветник за порезе и рачуноводство у редакцији часописа „Пословни саветник“;
мр Жељко Албанези;Јелена Драгојловић, самостални саветник у Одсеку за порезе на имовину Министарства финансија;
др Маријана Жиравец Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник“.**Технички уредник:**

Милена Станковић

Лектура:

Милица Радованчев

Графичка припрема:

Мирослав Арамбашић

Штампа:

Марго-арт, Београд

Редакција:Веле Нигринове 16а, 11000 Београд
тел: +381 11 2836 890
факс: +381 11 2836 474
имејл: urednik@ingpro.rsСIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
657**ПОСЛОВНИ саветник** : часопис за рачуноводство, финансије и порезе / главни и одговорни уредник Маријана Жиравец Младеновић. - Год. 1, бр. 1 (јан. 2017) - . - Београд : ИНГ-ПРО, 2017- (Београд : Digital art). - 30 cm

Месечно. - Друго издање на другом медијуму:

Пословни саветник (Online) = ISSN 2560-3825

ISSN 2560-3221 = Пословни саветник
COBISS.SR-ID 228469260Часопис можете поручити телефоном:
011/2836-820, 2836-821, 2836-822
или имејлом: office@ingpro.rs**Уводна реч уредника**

Јануар је, снег нападао, а дува и неки ветар. Милутин тих дана нема посла у радионици. Није само хладноћа разлог, већ су се људи истрошили око празника, па и ако имају неки квар на ауту, чека се следећа плата, а до тада свог љубимца оставе да чека на хладноћи, док се возе градским превозом и сналазе на друге начине. Ипак, изашао је Милутин одмах ујутро напоље да почисти двориште, те се сав заруменео и промрзао враћа у кућу да попије чај. Али, како је крочио у кућу, дочека га хладноћа, као да је још увек у дворишту – врата од Марицине канцеларије отворена, прозор у њој широм отворен, а отворен и у кухињи, па промаја шиба кроз целу кућу. Марица на тој ветрометини седи у кратким рукавима за столом, зајапурила се као булка и расправља се преко спикерфона са клијентом: „Мирољубе, колико пута морам да ти кажем да кад пословном картицом платиш зимовање, ја на то морам да обрачунам и платим порез на приходе од капитала од 15%.”

„А од кад је то тако”, копрца се Мирољуб, „моја фирма – моје паре!”

„Јесте фирма твоја, Мирољубе, али паре су фирмине, а не твоје”, одговара Марица, „ако узмеш за своје личне потребе из пословне имовине, порез мора да се плати.”

„Па, докле ће нове порезе да уведе, више се не исплати човеку да ради”, огорчен је Мирољуб, „стари књиговођа ми никакве порезе није обрачунавао. Све је то за потребе предузећа – ако се ја добро одморим, боље ћу да радим.”

Марица хвата дах, не зна како да се бори са таквим аргументима, па само одговори: „Ја морам да поступим по закону, а ти ако хоћеш, мењај књиговођу, па нек неко други поступа по твојим законима. Твоје скијање није за потребе пословања, а ти као власник привредног друштва имаш право на дивиденду – исплати ти фирма, након што је плаћен порез, па ради са парама шта ти воља, скијај се и одмарај до миле воље.”

„Одакле па мени дивиденда, шта да исплаћујем, кад сам све паре потрошио на скијању”, загрме Мирољуб, „консултоваћу се ја још са пријатељима, па ћу да ти се јавим”. И само јој лако спусти слушалицу.

Ознојена до коже, Марица погледа у Милутина, који стоји покрај врата: „Ја ћу начисто да полудим, ако већ сада нисам луда!”

Милутин јој прилази, ставља јој џемпер преко рамена и затвара прозор: „Ниси ти, Маре моја, луда, нити ћеш да полудиш, али ћеш да се разболиш ако због сваког оваквог разговора, а Бог нам је сведок и све комшије које чују ову дреку кроз твој отворен прозор да су чести, седиш гола на минус пет.”

Марица ћути, боли је глава, па се држи за чело које пулсира. Милутин је затворио и онај други прозор у кухињи, па скувао ракију – мислио је да попије чај, али ће Марици ипак пријати нешто мало јаче, не због њеног стресног стања већ због отвореног прозора.

Универзум се не врти око нас. Ни наша галаксија није у његовом центру. Овај једини живот који имамо у исто време даје нам и могућност и бремене да обликујемо своје окружење на начин који ће нам обезбедити срећу и благостање.

„Ток догађаја у животу не зависи од нас, никако или врло мало, али начин на који ћемо догађаје поднети зависи у доброј мери од нас самих, дакле на то треба трошити снагу и обраћати пажњу.”

Иво Андрић

РАЧУНОВОДСТВО

Обрачун резервисања за отпремнине приликом одласка у пензију	6
1 Који обрачуни се врше на 31. 12?.....	7
2 Актуарске претпоставке	7
2.1 Дисконтна стопа.....	7
2.2 Стопа раста зарада	8
2.3 Отпремнина приликом одласка у пензију.....	9
2.4 Стопа флукуације и mortalитета запослених.....	9
3 Актуарски добици и губици	10
4 Рачуноводствено евидентирање резервисања	11
5 Обелодањивање.....	15
6 Третман увођења резервисања за отпремнине у пореском билансу и одложени порез.....	17
На сајту еФактура објављено је Корисничко упутство за електронско евидентирање обрачуна ПДВ-а у СЕФ-у.....	19
1 Збирна евиденција.....	19
2 Појединачна евиденција	19
3 Остале одредбе Корисничког упутства	20

ПОРЕЗИ

Утврђивање опорезиве добити и састављање пореског биланса за 2023. годину на обрасцима ПБ 1 и ПБ 2	21
А Опште одредбе о утврђивању пореза на добит правних лица	21
Б Опште одредбе о утврђивању пореза на приход од самосталне делатности.....	22
1 Резултат из биланса успеха	23
2 Добити и губици од продаје имовине из члана 27. Закона (исказани у билансу успеха).....	23
3 Усклађивање расхода.....	25
Трошкови који нису документовани.....	26
Исправке вредности појединачних потраживања од лица којима се истовремено и дугује до износа обавезе према том лицу.....	28
Поклони и прилози дати политичким организацијама.....	28
Поклони чији је прималац повезано лице	28
Камате због неблаговремено плаћених пореза, доприноса и других јавних дажбина.....	28
Трошкови поступка принудне наплате пореза и других дуговања, трошкови пореско-прекршајног и других прекршајних поступака који се воде пред надлежним органом	29
Новчане казне, уговорне казне и пенали	30
Затезне камате између повезаних лица	31
Трошкови који нису настали у сврху обављања пословне делатности.....	31
Трошкови материјала и набавне вредности продате робе изнад износа обрачунаог применом методе пондерисане просечне цене или ФИФО методе.....	32
Примања запосленог из члана 9. став 2. Закона	32
Отпремнине и новчане накнаде по основу престанка радног односа	35
Амортизација.....	35
Издаци који нису настали у сврху обављања пословне делатности, а признају се у прописаном проценту од укупног прихода у складу са чланом 15. Закона	36
Исправка вредности потраживања	39
Порези, доприноси, таксе и друге јавне дажбине које не зависе од резултата пословања	39
Расход банке по основу исправке вредности потраживања билансне активе и резервисања за губитке по ванбилансним ставкама – у износу који се не признаје у складу са чланом 22а Закона	41
Дугорочна резервисања	41
Расходи по основу обезвређења имовине.....	42
Расходи настали по основу ефеката промене рачуноводствене политике услед прве примене МРС, односно МСФИ и МСФИ за МСП.....	45
Трошкови истраживања и развоја који се признају у двоструком износу.....	45
4 Усклађивање прихода	45
Порез на добит и по одбитку на дивиденду нерезидентне филијале резидентног матичног правног лица.....	45
Порез по одбитку на камате, ауторске накнаде, накнаде по основу закупа непокретности и покретних ствари, дивиденде које не испуњавају услове за порески кредит по члану 52. Закона, као и услуге плаћене у другој држави	48
Порез на капитални добитак плаћен у другој држави	49

Корекција прихода по основу исправке вредности и отписа потраживања у претходном периоду који више не испуњавају услове да буду признати.....	50
Приходи настали по основу ефеката промене рачуноводствене политике услед прве примене МРС, односно МСФИ и МСФИ за МСП.....	50
Износ који се по основу смањења процента коришћења сталних средстава у сврхе истраживања и развоја укључује у пореску основицу.....	50
Износ који се укључује у пореску основицу у пореском периоду у ком је пријава у вези са проналаском одбачена од стране надлежног органа.....	51
Приходи остварени у пореском периоду по основу отписаних, исправљених и других потраживања која нису била призната као расход, а која се у пореском периоду не укључују у опорезиве приходе.....	51
Приход по основу дивиденди и удела у добити од другог резидентног обвезника.....	51
Приходи од камата по основу дужничких хартија од вредности чији је издавалац Република, АП, јединица локалне самоуправе или НБС.....	51
Приход инвестиционог фонда остварен по основу отуђења имовине из члана 27. став 1. Закона.....	52
Приходи по основу неискоришћених дугорочних резервисања која нису била призната као расход у пореском периоду у ком су извршена.....	52
Приходи настали по основу стицања неновчане имовине у поступку реализације уговора о концесији.....	52
Приходи настали у вези са расходима који нису били признати.....	52
Приходи настали по основу смањења обавеза према корисницима јавних средстава, банкама у стечају и привредним коморама које су обухваћене УППР.....	53
Износ квалификованог прихода који се, у складу са чланом 256 Закона, не укључује у пореску основицу.....	53
5 Корекција расхода и прихода по основу правила о трансферним ценама.....	53
Расходи и приходи по основу трансферних цена (осим камата на зајмове/кредите).....	53
Расходи и приходи по основу камата на зајмове односно кредите између повезаних лица.....	54
Корекција расхода и прихода по основу трансферних цена, укључујући и камате на зајмове односно кредите између повезаних лица.....	55
Корекција расхода по основу спречавања утањене капитализације.....	55
6 Добит усклађена на начин прописан законом – опорезива добит.....	56
Износ губитка из пореског биланса из претходних година до висине добити.....	56
Остатак добити.....	56
7 Капитални добици и губици.....	56
8 Пореска основица – опорезива добит.....	58
9 Специфичности приликом утврђивања пореза на приход од самосталне делатности.....	58
9.1 Улагање личне имовине у пословну имовину и узимање из пословне имовине за приватне потребе.....	58
9.2 Исплаћена лична зарада предузетника.....	59
9.3 Трошкови службеног путовања предузетника.....	61
9.4 Плаћени доприноси за социјално осигурање.....	63
9.5 Примања остварена по основу премија, субвенција, регреса и других средстава која су изузета из дохотка за опорезивање.....	64
Обрачун пореске амортизације за 2023. годину.....	64
1 Правила за обрачун пореске амортизације.....	65
1.1 Средства стечена закључно са 31. 12. 2018. године.....	65
1.2 Стална средства стечена почев од 1. 1. 2019. године.....	68
2 Накнадна улагања на сталним средствима извршена у 2023. години.....	71
2.1 Накнадно извршена улагања на непокретностима.....	71
2.2 Накнадно извршена улагања на затеченим средствима разврстаним у групе од II до V.....	72
2.3 Накнадна улагања на новим средствима.....	79
3 Отуђења сталних средстава у току 2023. године.....	80
3.1 Отуђење непокретности стечених закључно са 31. 12. 2018. године у току пореског периода.....	80
3.2 Отуђење затечених средстава разврстаних у групе од II до V.....	81
3.3 Отуђење нових средстава.....	82
Трансакције са повезаним лицима у пореском билансу за 2023. годину.....	85
1 Корекције по основу комерцијалних трансакција.....	87
1.1 Набавка материјала и робе од повезаног лица и утицај на порески биланс.....	88
2 Корекције по основу зајмова пласираних између повезаних лица.....	90
2.1 Примљени зајмови и корекције по основу расхода камата.....	90
2.2 Дати зајмови и корекције прихода од камата.....	97
3 Исказивање капиталних добитака и губитака.....	98
4 Набавка сталних средстава од повезаних лица и пореска амортизација.....	100

САДРЖАЈ

5	Поклони и промет без накнаде повезаним лицима	102
	Пренос капиталне имовине из члана 27. ЗПДПЛ без накнаде	103
	Услуге пружене без накнаде	104
6	Затезне камате између повезаних лица	105
7	Трансферне цене у односу између сталне пословне јединице и нерезидентне централе	105
Подношење пореске пријаве за обрачун пореза на добит на обрасцу ПДП за 2023. годину		106
1	Подаци о пријави	107
2	Подаци о обвезнику	107
3	Подаци о делатности	108
4	Подаци од значаја за утврђивање пореске обавезе	108
	Ред. бр. 5.4 – Умањење обрачунатог пореза	108
	Попуњавање поља од 5.5 до 5.9а	112
5	Подаци од значаја за утврђивање висине аконтације	113
6	БОП за плаћање аконтација за 2024. годину	113
7	Прекњижавање преплате пореза на добит за намирење обавеза (аконтација) по истом основу	114
8	Повраћај више плаћеног пореза на добит	114
Утврђивање пореза на приход од самосталне делатности и подношење пореске пријаве на обрасцу ППДГ-1С за 2023. годину		115
1	Обвезници пореза на приходе од самосталне делатности	116
	Физичка лица – обвезници ПДВ-а (предузетници друга лица)	116
	Предузетници пољопривредници	116
2	Порески подстицај по основу улагања у основна средства	118
3	Попуњавање пореске пријаве ППДГ-1С	119
	Део 1: Подаци о пријави	119
	Део 2: Подаци о пореском обвезнику	119
	Део 3: Подаци за утврђивање обавезе плаћања пореза/доприноса	120
	Део 4: Подаци о радњи/пољопривредном газдинству	121
	Део 5: Подаци о делатности	121
	Део 6: Подаци о процени пословног резултата за утврђивање месечне аконтације пореза и доприноса	122
	Део 7: Подаци за утврђивање коначне обавезе пореза	122
	Део 8: Подаци за утврђивање коначне обавезе доприноса	122
	Део 9: Подаци за утврђивање/измену месечне аконтације пореза и доприноса	123
	Остали делови обрасца ППДГ-1С	124
4	Позив на број (БОП) приликом плаћања коначне обавезе и аконтације	124
5	Прекњижавање преплате пореза на приходе од самосталне делатности за намирење обавеза (аконтација) по истом основу	124
6	Повраћај више плаћеног пореза на приходе од самосталне делатности	125
Усклађени су динарски износи пореза на употребу, држање и ношење добара за плаћање пореза за 2024. годину		126
1	Порез на употребу моторних возила	126
	Ослобођења од плаћања пореза на употребу моторних возила	127
	Плаћање пореза на употребу моторних возила	128
Порез на употребу пловила		128
	Ослобођења од плаћања пореза на употребу пловила	129
	Плаћање пореза на употребу пловила	130
Порез на употребу ваздухоплова		130
	Ослобођења од плаћања пореза на употребу ваздухоплова	131
	Плаћање пореза на употребу ваздухоплова	131
Порез на регистровано оружје		131
	Ослобођења од плаћања пореза на регистровано оружје	132
	Утврђивање и плаћање пореза на регистровано оружје	132
ЗАРАДЕ		
Нови неопорезиви износи за одређена примања запослених и других лица – од 1. фебруара 2024. године		134
1	Изузимање из дохотка за опорезивање према члану 9. Закона о порезу	134

2	Пореска ослобођења на примања запосленог од послодавца према члану 18. Закона о порезу	136
3	Изузимање из дохотка за опорезивање према члану 126 ст. 1. и 2. Закона о порезу – фриленсери	137
4	Изузимање из дохотка за опорезивање према члану 21а став 2. Закона о порезу и члану 13. став 3. Закона о доприносима	137
5	Остала изузимања из дохотка за опорезивање	138
Исплате зарада запосленима у више делова у току 2024. године		139
1	Исплата зарада из два дела у складу са општим актом послодавца и обрачун пореских обавеза	140
1.1	Примери примене мултифункционалних поља у обрасцу ППП-ПД приликом исплате зарада у два дела	141
1.2	Примери обрачуна зарада из два дела и попуњавања обрасца ППП-ПД	143
1.3	Остале напомене у вези са попуњавањем пореске пријаве ППП-ПД	148
2	Исплата зараде у два дела – када послодавац у првом делу само плаћа доприносе на најнижу месечну основицу доприноса	149
2.1	Примена обрачуна и уплате доприноса на најнижу основицу без исплате зараде	149
2.2	Пример обрачуна зараде и уплате доприноса на најнижу основицу без исплате зараде	150
2.3	Доставља обрачуна запосленом за месец за који није извршена исплата зараде	152
2.4	Пример обрачуна зараде и уплата пореских обавеза приликом коначне исплате зарада за месец за који су само уплаћени доприноси на најнижу основицу	152
3	Подношење пореске пријаве од стране Пореске управе уместо послодавца	153
4	Казнене одредбе	155
4.1	По Закону о раду	155
4.2	По Закону о пореском поступку и пореској администрацији	155
4.3	По Кривичном закону	156
Регулатива и обрачун плата у јавном сектору почев од плате за јануар 2024. године		157
1	Обрачун плата у органима аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе	157
2	Обрачун плата у јавним службама	160
2.1	Примери обрачуна плата	162
2.2	Напомене у вези са исплатом минималне зараде (плате)	164
3	Уређивање плата за државне службенике и намештенике	165
4	Обрачун плата у јавним агенцијама	166
5	Обавеза корисника буџетских средстава да исплате и минималну накнаду плате	167
Повећан је износ дневнице за службено путовање у земљи за државне службенике		170
1	Који послодавци су у обавези да примењују Уредбу?	170
2	Висина дневнице код послодавца у јавном сектору који НЕ ПРИМЕЊУЈУ Уредбу	171

СТАТИСТИКА

Календар пореских и других обавеза за фебруар 2024. године		172
Актуелни статистички подаци на дан 25. 1. 2024. године		176
1	Просечна месечна зарада по запосленом	176
2	Доприноси за социјално осигурање	176
2.1	Стопе доприноса	176
2.2	Најнижа месечна основица за обрачун доприноса	176
2.3	Највиша основица за обрачун доприноса	176
3	Минимална зарада	176
4	Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом	176
5	Индекс потрошачких цена	177
6	Законске камате	177
6.1	Годишња камата за неблаговремено плаћене јавне приходе	177
6.2	Годишња законска затезна камата	177
7	Накнаде трошкова и друга примања запослених	178

Обрачун резервисања за отпремнине приликом одласка у пензију

Основна сврха резервисања је да се расходи по основу примања запослених равномерно признају током периода рада, уместо да укупан расход буде признат у моменту исплате. Дакле, ентитет преко резервисања признаје обавезу за исплате запосленима које ће настати у будућности, а расход у тренутку када користи резултате рада запосленог (у сваком обрачунском периоду). Суштина је у томе да у свакој години буде признат расход у висини сразмерног дела износа који ће бити исплаћен у будућности. Притом, јасно је да се ради о рачуноводственој **процени**, што значи да се стварни износи који ће бити исплаћени и периоди у којима ће се то десити могу разликовати од онога што је евидентирано у пословним књигама.

Рачуноводствено обухватање резервисања за отпремнине и јубиларне награде запослених за правна лица која примењују пуне стандарде регулисано је:

- Међународним рачуноводственим стандардом (МСРС) 19 – *Примања запослених*;
- одељком 28 – *Примања запослених* Међународног стандарда финансијског извештавања (IFRS) за мале и средње ентитете (даље: МСФИ за МСП).

Пословни субјекти који финансијске извештаје за 2023. годину састављају у складу са Правилником о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивањима позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица („Сл. гласник РС” бр. 89/2020 – даље: Правилник за микро и друга правна лица) немају обавезу, али имају право да изврше такву врсту резервисања на основу члана 33. став 1. тачка 4) и члана 7. став 3. тог правилника, док се процењивање износа врши на основу веродостојне документације, и то на начин уређен општим актом пословног субјекта (правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама). Та категорија пословних субјеката могла је да врши (имала је право, не и обавезу) поменута резервисања и у претходним пословним годинама.

Отпремнине (накнаде за раскид радног односа) представљају једнократне накнаде које се дају запосленима приликом:

- њиховог одласка у пензију пре уобичајеног рока за пензионисање или
- раскидања радног односа у ситуацији када је запослени пристао да буде технолошки вишак у замену за ту накнаду.

Дакле, под наведеним накнадама не подразумевају се отпремнине за редован одлазак у пензију, односно отпремнине предвиђене Законом о раду. Рачуноводствено евидентирање отпремнина у случају превременог раскида радног односа врши се признавањем расхода периода у ком је постало извесно да ће доћи до превременог раскида радног односа. Међутим, резервисања за отпремнине по основу одласка у пензију спроводе се применом актуарских техника процене.

Посматрано с аспекта рачуноводственог обухватања, постоје две врсте отпремнина:

- отпремнине по основу одласка у пензију које се исплаћују у складу са Законом о раду – обухватају се као примања по престанку запослења применом актуарских техника процене и предмет су разматрања у овом чланку;
- отпремнине које се исплаћују у случају превременог раскида радног односа (нпр. због тзв. технолошког вишка у смислу члана 179. став 5. тачка 1) Закона о раду) – обухватају се као расход периода, без примене актуарских техника процене.

Отпремнине у случају превременог раскида радног односа појављују се од случаја до случаја. Ако се ради о отпуштању већег броја запослених као технолошког вишка, износ може да буде материјално значајан, па треба извршити признавање резервисања у периоду у ком је утврђена обавеза исплате отпремнина. У случају примене члана 179. став 5. тачка 1) Закона о раду, отпремнина се исплаћује у складу са општим актом или уговором о раду, с тим што не може да буде нижа од збира трећине зараде запосленог за сваку навршену годину рада у радном односу код послодавца код којег остварује право на отпремнину.

За разлику од отпремнине по основу тзв. технолошког вишка, обрачун резервисања за отпремнине по основу одласка у пензију (према правилима

што се тај износ за књижење утврђује тако што се износ исказан на ред. бр. 19 пореског биланса ПБ 1 помножи са 15%.

При томе, не мора се водити рачуна о сваком докњижавању и коришћењу (укидању) резервисања, већ износ одложеног пореског прихода (или расхода) може да се утврди на основу стања и промета на рачуну резервисања (рачун 404 – аналитика за отпремнине), применом следеће формуле:

■ **Кумулативно** одложено пореско средство = (Салдо на рачуну 404 на 31. 12.) x 15%.

■ Одложени порески расход/приход периода = промена салда на рачуну 404 x 15%.

Пример: Обрачун и књижење одложеног пореза по основу резервисања за отпремнине

Правно лице примењује МСФИ за МСП и у складу са својом рачуноводственом политиком актуарске ефекте исказује у Билансу успеха.

На 31. 12. 2022. године потражни салдо на рачуну 404 износи 8.000.000 динара.

У току 2023. године на име отпремнине исплаћен је износ од 700.000 динара (исплаћиван је неопорезиви износ), услед чега је књижење спроведено ставом 404/241 (умањен је потражни салдо на рачуну 404, исказан пре обрачуна резервисања на 31. 12. 2023. године). На крају 2023. године извршен је обрачун резервисања за отпремнине и по том основу **докњижен** је износ од 300.000 динара (ставом 545/404), чиме је за тај износ повећан потражни салдо на рачуну 404. Дакле, на 31. 12. 2023. године потражни салдо на рачуну 404 износи 7.600.000 динара (8.000.000 - 700.000 + 300.000).

На основу тог салда рачуна 404 на крају 2023. године утврђује се износ одложеног пореског средства од 1.140.000 (7.600.000 x 15%). Тако утврђен износ је кумулативан и показује колико је одложено пореско средство по основу **укупног** резервисања.

На крају 2022. године (што је почетно стање за 2023. годину) по основу резервисања за отпремнине било је исказано одложено пореско средство од 1.200.000 (8.000.000 x 15%). Дакле, на 31. 12. 2023. године треба прокњижити смањење одложеног пореског средства за 60.000 (1.140.000 - 1.200.000) ставом 722/288.

Књижење:

Ред. бр.	Кonto	Опис	Дуг.	Потр.
ПС	404	Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених		8.000.000
	288	Одложена пореска средства	1.200.000	
<i>- за њочешно стање на 1. 1. 2023. године</i>				
1.	404	Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	700.000	
	241	Текући рачун		700.000
<i>- за исплате отпремнина у 2023. години</i>				
2.	545	Трошкови резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	300.000	
	404	Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених		300.000
<i>- за докњижавање резервисања за отпремнине на 31. 12. 2023. године</i>				
3.	722	Одложени порески расходи и приходи периода	60.000	
	288	Одложена пореска средства		60.000
<i>- за књижење смањења одложеног пореског средства</i>				

ПС

Електронски часопис **ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ**

Часопис „Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ”, електронско издање, са стручним ауторским текстовима, већ дужи низ година незаобилазни је саветник и дневни пратилац у свачијем пословању. Наменен је, пре свега, правним службама у јавном и приватном сектору, привредним субјектима, установама, адвокатским канцеларијама итд.

Од области у часопису издавајемо: Јавне набавке и буџети, Грађанско право, Кривично и прекршајно право, Образовање, Планирање, изградња, становање, Привредно право, Радно право, Управно право, Здравствене установе, здравствена заштита и здравствено осигурање и друге области, као и сталне рубрике „Портал читалаца”, „Календар правних аката” и „Регистар прописа”.

Тренутно се у издању налази преко 1.700 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњим бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

За ирејилашу и грује информације иишиће нам на: office@ingpro.rs или нас њозовиће на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

На сајту еФактура објављено је Корисничко упутство за електронско евидентирање обрачуна ПДВ-а у СЕФ-у

Након годину дана пуне примене Закона о електронском фактурисању надлежни су коначно објавили Корисничко упутство за електронско евидентирање обрачуна ПДВ (даље: Корисничко упутство) и 4. јануара 2024. године учинили га доступним на интернет страници Министарства финансија www.efaktura.gov.rs. Предметним упутством дате су инструкције за унос у Појединачну и Збирну евиденцију, при чему су напоскон дате инструкције и за унос у поља намењена исказивању основице и укупног износа накнаде, што је пропуштено да се учини одредбама Правилника о електронском фактурисању.

Желимо да нагласимо да су инструкције за електронско евидентирање обрачуна ПДВ-а које су објављене у Корисничком упутству у потпуности у складу са објашњењима која смо у претходном периоду давали у вези са предметним уносом у евиденције у СЕФ-у.

Подсећамо на то да смо о правилима за попуњавање Појединачне и Збирне евиденције, у складу са одредбама Правилника о електронском фактурисању, појашњења објавили у чланку „Коментар новог Правилника о електронском фактурисању” у броју 7-8/2023, на стр. 7.

Корисничко упутство има укупно 43 стране. Објављено је као засебан документ, али је уједно интегрисано и у Интерно техничко упутство, у ажурираној верзији од 9. јануара 2024. године (на стр. 165–181).

1 Збирна евиденција

Инструкције за унос у Збирну евиденцију дате су на стр. 3–11 Корисничког упутства.

Корисничким упутством потврђено је да се приликом уноса по основу промета **уз накнаду** којем је претходило авансно плаћање (у истом или ра-

злицитом пореском периоду) у поље „Обрачунати ПДВ” укључује износ разлике између ПДВ-а обрачунатог на основицу за промет и ПДВ-а по основу наплате аванса, а у поље „Основица” укупна накнада за извршени промет (без умањења за износ основице по основу наплаћеног аванса). У таквој ситуацији поље „Укупан износ” садржи податак о износу основице и обрачунатом ПДВ-у за извршени промет (без умањења за износ ПДВ-а обрачунатог по основу наплате аванса).

Осим тога, подсећамо на то да је од верзије 3.4.4 од 8. 8. 2023. године омогућен ручни унос у поље „Обрачунати ПДВ”, а до тада наведени податак систем је рачунао по аутоматизму, применом одговарајуће ПДВ стопе на износ основице исказан у пољу „Основица”.

2 Појединачна евиденција

Инструкције за унос у Појединачну евиденцију дате су на стр. 11–28 Корисничког упутства, при чему је, након уводних инструкција у вези са попуњавањем уводних података (о броју евиденције, типу документа, периоду), посебно појашњен унос података у:

- Појединачну евиденцију ПДВ-а за промет – испорука и
- Појединачну евиденцију ПДВ-а за промет – набавка.

Када је реч о уносима у Појединачну евиденцију за промет – **испоруку**, дакле по основу извршеног промета уз накнаду за који је порески дужник лице које врши промет, а ради се о ПДВ-ом опорезивом промету, извршеном обвезнику пореза на добит или обвезнику пореза на приходе од самосталне делатности, за који није издата електронска фактура са исказаним ПДВ-ом или фискални рачун са исказаним ПДВ-ом – Корисничким упутством потврђено је неколико правила за унос која нису била прецизирана Правилником о електронском фактурисању:

■ Поље „Обрачунати ПДВ по стопи од 20%” или „Обрачунати ПДВ по стопи од 10%” – уколико је наплаћен аванс за промет добара односно услуга (у истом или различитом пореском периоду), подаци о обрачунатом ПДВ-у евидентирају се тако што се за порески период у ком је аванс наплаћен евидентира износ ПДВ-а по основу наплате аванса, а за порески период у ком је промет извршен, укључујући и порески период у ком је примљен аванс, износ разлике између износа ПДВ-а за промет добара односно услуга и износа ПДВ-а по основу наплате аванса.

■ Поље „Основица по стопи од 20%” или „Основица по стопи од 10%” – приликом уноса података по основу извршеног промета уноси се укупна основица за извршени промет (без умањења за износ основице по основу наплаћеног аванса).

■ Поље „Укупан износ накнаде/вредности” – тај износ представља збир основице са обрачунатим ПДВ-ом. Уколико је у једном документу (на пример фактури) исказан промет опорезив по стопи од 20% и 10%, у дато поље уноси се збир основице и обрачунатог ПДВ-а. Уколико је наведеном промету претходило авансно плаћање, у укупан износ уноси се **укупна накнада за промет са обрачунатим ПДВ-ом на укупан износ накнаде без ПДВ-а**.

Дакле, за извршен опорезиви промет добара предузетнику или правном лицу који нису обвезници ПДВ-а нити су добровољни корисници СЕФ-а, за који је порески дужник испоручилац добара – корисник СЕФ-а који врши унос података у Појединачну евиденцију ПДВ-а, у оквиру поља „Укупан износ накнаде/вредности” треба унети укупан износ накнаде, односно износ основице за **промет са обрачунатим ПДВ-ом**.

Када је реч о уносима у Појединачну евиденцију за промет – **набавку**, дакле по основу примљених добара и услуга за који промет је порески дужник купац (као и по основу плаћеног аванса за те промете) – Корисничким упутством потврђено је неколико правила за унос која нису била прецизирана Правилником о електронском фактурисању:

■ Поље „Обрачунати ПДВ по стопи од 20%” или „Обрачунати ПДВ по стопи од 10%” – ако је пла-

ћен аванс за промет добара односно услуга за који је порески дужник прималац добара односно услуга, подаци о ПДВ-у евидентирају се тако што се за порески период у ком је аванс плаћен евидентира износ ПДВ-а по основу уплате аванса, а за порески период у ком је промет извршен, укључујући и порески период у ком је плаћен аванс, износ разлике између износа ПДВ-а за промет добара односно услуга и износа ПДВ-а по основу плаћања аванса.

■ Поље „Основица по стопи од 20%” или „Основица по стопи од 10%” – приликом уноса података по основу извршеног промета уноси се укупна основица за извршени промет (без умањења за износ основице по основу наплаћеног аванса).

■ Поље „Укупан износ накнаде/вредности” – у ситуацији када је прималац добара односно услуга порески дужник, у укупан износ накнаде/вредности не укључује се износ обрачунатог ПДВ-а у својству пореског дужника.

Дакле, за извршен опорезиви промет добара кориснику СЕФ-а који је порески дужник за опорезив промет другог лица у оквиру поља „Укупан износ накнаде/вредности” треба унети укупан износ накнаде без ПДВ-а, односно само износ основице, без износа интерно обрачунатог ПДВ-а.

3 Остале одредбе Корисничког упутства

На стр. 29 и 30 Корисничког упутства описан је, мада искључиво у техничком смислу, и поступак евидентирања, кориговања и поништавања Збирне евиденције ПДВ-а и Појединачне евиденције ПДВ-а.

Остатак Корисничког упутства односи се на АПИ методе за Збирну и Појединачну евиденцију ПДВ-а

у погледу преузимања свих или одређених збирних евиденција ПДВ-а, затим додавања, преузимања свих или одређених појединачних евиденција ПДВ-а, као и отказивања збирних и појединачних евиденција ПДВ-а.

WWW.PROPISI.NET

Др Маријана Жиравец Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник“

Утврђивање опорезиве добити и састављање пореског биланса за 2023. годину на обрасцима ПБ 1 и ПБ 2

Порез на добит за 2023. годину обрачунава се на исти начин на који се обрачунавао и 2022. године, с обзиром на то да нема измена у односу на прошлу годину. Исто тако, порез на приход од самосталне делатности обрачунава се на исти начин као и за 2022. годину.

Основицу за утврђивање коначне обавезе за порез на добит правних лица, односно за порез на приходе од самосталне делатности предузетника за 2023. годину, као и аконтација за 2024. годину, обвезници утврђују у пореском билансу, при чему:

- правна лица порески биланс сачињавају на **обрасцу ПБ 1 – Порески биланс обвезника њореза на добит правних лица за њериод од _____ до _____ 202_ . њодине**, у складу са одредбама Правилника о садржају пореског биланса и другим питањима од значаја за начин утврђивања пореза на добит правних лица („Сл. гласник РС” бр. 20/2014... и 97/2021), а
- предузетници порески биланс сачињавају на обрасцу ПБ 2 – *Порески биланс обвезника њореза на доходак грађана на њриходе од самосталне делатности за њериод од _____ до _____ 20_ . њодине*, у складу са одредбама Правилника о садржају пореског биланса и другим питањима од значаја за начин утврђивања пореза на доходак грађана на приходе од самосталне делатности („Сл. гласник РС” бр. 23/2014, 7/2017 и 52/2020).

А Опште одредбе о утврђивању пореза на добит правних лица

Опорезиву добит сви обвезници утврђују на основу одредаба:

- Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС” бр. 25/2001... и 118/2021 – даље: **Закон**);
- Правилника о начину разврставања сталних средстава по групама и начину утврђивања амортизације за пореске сврхе („Сл. гласник РС” бр.

116/2004, 99/2010, 104/2018 и 8/2019 – даље: **Стари правилник о пореској амортизацији**);

- Правилника о амортизацији сталних средстава која се признаје за пореске сврхе („Сл. гласник РС” бр. 93/2019 – даље: **Нови правилник о пореској амортизацији**);

- Правилника о трансферним ценама и методама које се по принципу „ван дохвата руке” примењују код утврђивања цене трансакција међу повезаним лицима („Сл. гласник РС” бр. 61/2013, 8/2014, 94/2019 и 95/2021 – даље: **Правилник о трансферним ценама**);

- Правилника о каматним стопама за које се сматра да су у складу са принципом „ван дохвата руке” за 2023. годину („Сл. гласник РС” бр. 24/2023);

- Правилника о условима и начину остваривања права на признавање трошкова који су непосредно повезани са истраживањем и развојем у пореском билансу у двоструко увећаном износу („Сл. гласник РС” бр. 50/2019 – даље: **Правилник о признавању трошкова истраживања и развоја**);

- Правилника о условима и начину изузимања квалификованих прихода из основице пореза на добит правних лица („Сл. гласник РС” бр. 50/2019 – даље: **Правилник о изузимању квалификованих прихода**);

- Правилника о условима и начину остваривања права на порески кредит за улагање у капитал новооснованог привредног друштва које обавља иновациону делатност („Сл. гласник РС” бр. 50/2019 – даље: **Правилник о пореском кредиту за улагање у иновациону делатност**);

- Правилника о улагањима у области културе која се признају као расход („Сл. гласник РС” бр. 78/2018 – даље: **Правилник о улагањима у области културе**).

У складу са чланом 6. Закона основица пореза на добит правних лица је опорезива добит. Опорезива добит утврђује се у пореском билансу усклађивањем добити обвезника исказане у билансу успеха, који је сачињен у складу са међународним рачу-

Уколико су обрачунати у 2023. години, а нису и плаћени у тој години – износи неплаћених јавних дажбина и доприноса (и неисплаћене личне зараде предузетника) уписују се на позицију 30 пореског биланса ПБ 2, чиме се повећава основица за обрачун пореза на добит у 2023. години. У наредном пореском периоду, када се плате ти износи јавних дажбина и доприноса (и исплати лична зарада предузетника), исказују се под редним бројем 31 пореског биланса ПБ 2, чиме се смањује основица за обрачун пореза на добит у 2024. години.

9.5 Примања остварена по основу премија, субвенција, регреса и других средстава која су изузета из дохотка за опорезивање

Сагласно одредби члана 9. став 1. тачка 24) ЗПДГ не плаћа се порез на доходак грађана на примања

остварена по основу премија, субвенција, регреса и других средстава која се, у сврху подстицања развоја пољопривреде, плаћају из буџета Републике, аутономне покрајине и локалне самоуправе, односно исплаћују на посебан наменски рачун носиоцу породичног пољопривредног газдинства који је уписан у Регистар пољопривредних газдинстава у складу са прописима који уређују ту област. Тако остварени приход не увећава пореску основицу и исказује се на ред. бр. 43 пореског биланса ПБ 2.

Значи, наведено пореско ослобођење односи се само на наведене субвенције, а не на друге врсте субвенција или државних давања, које се евидентирају преко рачуна прихода и тиме улазе у основицу за обрачун пореза на приходе од самосталне делатности.

Др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник“

Обрачун пореске амортизације за 2023. годину

Пореска амортизација за 2022. годину утврђује се применом различитих правила у зависности од тога да ли се ради о средствима стеченим закључно са 31. 12. 2018. године или онима која су стечена почев од 1. 1. 2019. године. С обзиром на то да се пореска амортизација средстава набављених закључно са 31. 12. 2018. године и оних набављених након тог датума обрачунава применом различитих метода, обвезници ће водити дупле евиденције. Осим тога, постоје и специфичности у вези са накнадним улагањем у основна средства која су стечена закључно са 31. 12. 2018. године.

Увод

Приликом утврђивања пореза на добит у 2023. години на непромењени начин у односу на прошлу годину мора да се води рачуна о томе када су средства стечена, па да се у складу са том информацијом примене одговарајућа правила за обрачун пореске амортизације.

Расход по основу пореске амортизације утврђује се у складу са члановима 10, 10а и 10б Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС” бр. 25/2001... и 118/2021 – даље: Закон), на начин ближе уређен:

- Правилником о начину разврставања сталних средстава по групама и начину утврђивања амортизације за пореске сврхе („Сл. гласник РС” бр. 116/2004, 99/2010, 104/2018 и 8/2019 – даље: **Стари правилник**), који се примењује на стална средства стечена до 31. децембра 2018. године,
- Правилником о амортизацији сталних средстава која се признаје за пореске сврхе („Сл. гласник РС” бр. 93/2019 – даље: **Нови правилник**), који се примењује на стална средства стечена почев од 1. јануара 2019. године.

Након приказа правила за обрачун пореске амортизације у 2023. години, у зависности од тога када је основно средство стечено, као и у зависности од врсте основног средства, у овом тексту акценат је на приказу правила и примера утицаја

ПОРЕЗИ

Пример: Отуђено ново средство када НЕ постоји позитивна разлика између неотписане пореске и неотписане рачуноводствене вредности средства

Обвезник је 3. јануара 2020. године набавио аутомобил у вредности од 3.500.000 динара. Процењени век коришћења је десет година, па је стога рачуноводствена амортизациона стопа 10%, а резидуална вредност нула. Пореска амортизаци-

она стопа је 15% јер је средство разврстано у III групу.

Обвезник је 10. децембра 2022. године продао аутомобил.

Датум набавке	3. 1. 2020.
Вредност	3.500.000
Рачуноводствена ам. ст.	10%
Пореска ам. ст.	15%
Датум отуђења	1. 12. 2023.

Опис	2020.	2021.	2022.	2023.
Рачуноводствена амортизација	350.000	350.000	350.000	320.833
Пореска амортизација	522.123	525.000	525.000	480.411
Амортизација која се признаје у пореске сврхе	350.000	350.000	350.000	320.833
Рачуноводствена неотписана вредност	3.150.000	2.800.000	2.450.000	2.129.167
Пореска неотписана вредност утврђена као разлика између набавне вредности и кумулиране вредности амортизације која се признаје у пореске сврхе	3.150.000	2.800.000	2.450.000	2.129.167

ИЛИ

Опис	2020.	2021.	2022.	2023.
Рачуноводствена амортизација	350.000	350.000	350.000	320.833
Пореска амортизација	522.123	525.000	525.000	480.411
Неотписана пореска вредност на 1. 12. 2023, утврђена у складу са ставом 8. члана 3. Новог правилника				1.447.466
Неотписана рачуноводствена вредност на 1. 12. 2023.				2.129.167
Негативна разлика између неотписане пореске и неотписане рачуноводствене вредности				-681.701

Значи, без обзира на начин на који се утврђује неотписана пореска вредност, приликом отуђења тог средства нема исказивања износа на ред. бр. 2 обрасца ПОА.

Закључак – образац ПБ 1, односно ПБ 2

У пореском билансу на обрасцу ПБ 1 за потребе исказивања података о амортизацији предвиђена су два поља, и то:

- ред. бр. 20: „Укупан износ амортизације исказан у финансијским извештајима”;
- ред. бр. 21: „Укупан износ амортизације који се признаје у пореске сврхе у складу са чл. 10. и 10б Закона”.

У пореском билансу на обрасцу ПБ 2 за потребе исказивања података о амортизацији предвиђена су два поља, и то:

- ред. бр. 21: „Укупан износ амортизације исказан у финансијским извештајима”;
- ред. бр. 22: „Укупан износ амортизације који се признаје у пореске сврхе у складу са чл. 10. и 10б Закона”.

Податак о укупном износу рачуноводствене амортизације исказан је у оквиру рачуна 540 – *Трошкови амортизације*, и то је износ који се исказује

на ред. бр. 20 обрасца ПБ 1, односно на ред. бр. 21 обрасца ПБ 2. Укупан износ амортизације који се признаје у пореске сврхе и исказује на ред. бр. 21 обрасца ПБ 1, односно на ред. бр. 22 обрасца ПБ 2, треба **израчунати као збир следећих износа:**

- 1) амортизације из колоне 7 обрасца ОА (за све четири амортизационе групе) – стална средства стечена закључно са 31. 12. 2018. године и нематеријална средства стечена закључно са 31. 12. 2017. године;
- 2) пореске амортизације непокретности које су стечене закључно са 31. 12. 2018. године;
- 3) пореске амортизације нематеријалних средстава која су стечена од 1. јануара до 31. децембра 2018. године;
- 4) укупног износа амортизације који се признаје као расход у пореском периоду за сва стална средства стечена почев од 1. јануара 2019. године – односи се на непокретности, стална средства разврстана у групе II до V, нематеријална средства, инвестиционе некретности (податак са ред. бр. 3 обрасца ПОА).

Др Маријана Жиравец Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник“

Трансакције са повезаним лицима у пореском билансу за 2023. годину

Увод

У складу са чланом 59. Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС” бр. 25/2001... 118/2021 – даље: ЗПДПЛ) трансферном ценом сматра се цена настала у вези са трансакцијама средствима или стварањем обавеза међу повезаним лицима. Исти члан садржи и смернице за одређивање статуса повезаног лица.

Начин утврђивања и уношења корекција трансферних цена у порески биланс за 2023. годину исти је као и прошле године. Редни бројеви обрасца ПБ 1 – Порески биланс обвезника пореза на добит правних лица за период од _____ до _____ 202_ године, односно обрасца ПБ 2 – Порески биланс обвезника пореза на доходак грађана на приходе од самосталне делатности за период од _____ до _____ 20__ године, у које се уносе подаци по основу контролисаних трансакција и корекције трансферних цена, нису се мењали у односу на претходну годину.

Чланом 60. ЗПДПЛ прописано је да је обвезник дужан да трансакције из члана 59. став 1. тог закона **посебно прикаже у свом пореском билансу**. У поменутом билансу обвезник је, у смислу става 1. наведеног члана, дужан да **посебно прикаже камату**

по основу депозита, као и камату по основу зајма односно кредита, до нивоа прописаног одредбама члана 62. овог закона. Обвезник је дужан да уз порески биланс приложи документацију, заједно са трансакцијама из члана 59. став 1. наведеног закона и ст. 1. и 2. датог члана, у оквиру које на начин који пропише министар финансија **посебно приказује вредност истих трансакција по ценама које би биле остварене на тржишту таквих или сличних трансакција да се није радило о повезаним лицима (принцип „ван дохвата руке“)**.

Правилником о трансферним ценама и методама које се по принципу „ван дохвата руке” примењују код утврђивања цене трансакција међу повезаним лицима („Сл. гласник РС” бр. 61/2013, 8/2014, 94/2019 и 95/2021 – даље: **Правилник**) ближе су уређени форма и садржина документације о трансферним ценама, затим избор и начин примене методе по принципу „ван дохвата руке” при утврђивању цене трансакција међу повезаним лицима, као и начин утврђивања основице за обрачун амортизације сталног средства набављеног из трансакције са повезаним лицем, у складу са чланом 10а и чл. 59–61. ЗПДПЛ.

Трансакције са повезаним лицима пресликавају се у порески биланс ПБ 1 односно ПБ 2 на различите позиције, у зависности од врсте трансакције:

Врста трансакције	ПБ 1	ПБ 2
1. Приходи и расходи по основу комерцијалних трансакција (осим камата), попут набавке и продаје добара и услуга	57	50
2. Приходи и расходи по основу зајмова пласираних између повезаних лица	57 и 58	50
3. Капитални добици и губици од продаје капиталне имовине повезаним лицима	63 и 64	55 и 56
4. Пореска амортизација за средства која подлежу обрачуну пореске амортизације, која су стечена од повезаних лица закључно са 31. децембром 2018. године, односно капитализована завршена накнадна улагања извршена од повезаних лица на средствима стеченим до 31. децембра 2018. године, која не доводе до примене члана 10б ЗПДПЛ, односно применом „нових” правила за средства која подлежу обрачуну пореске амортизације и додатна улагања на тим средствима која су стечена почев од 1. јануара 2019. године од повезаних лица	21 57	22 50
5. Поклони чији је прималац повезано лице	9	10
6. Затезне камате обрачунате у трансакцијама између повезаних лица	13	14
7. Трошкови који нису настали у сврхе обављања пословне делатности, а које је обвезнику фактурисало повезано лице	14	15
8. Уговорне казне и пенали које је обвезнику фактурисало повезано лице	12	13

У наставку текста појашњене су поједине врсте трансакција према редоследу наведеном у претходној табели.

подлежу обавези утврђивања у складу са општим правилима о трансферним ценама.

Стална пословна јединица нема обавезу да утврђује да ли је расход камате по основу зајма који је добила од своје нерезидентне централе у складу са принципом „ван дохвата руке” јер се расходи камате по том основу не признају у пореском билансу

сталне пословне јединице, у складу са чланом 20. став 1. ЗПДПЛ. Међутим, уколико стална пословна јединица добије зајам од неког другог повезаног лица (нпр. зависно правно лице нерезидентне централе), тај расход камате треба кориговати у складу са општим правилима.

Редакција

Подношење пореске пријаве за обрачун пореза на добит на обрасцу ПДП за 2023. годину

У складу са чланом 63. ст. 1–3. Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС” бр. 25/2001... и 118/2021 – даље: Закон) порески обвезник дужан је да надлежном пореском органу поднесе пореску пријаву у којој је обрачунат порез за период за који се утврђује порез. Уз пореску пријаву, порески обвезник дужан је да поднесе и порески биланс за тај период. Пореска пријава подноси се у року од 180 дана од дана истека периода за који се утврђује порез.

Дакле, сви порески обвезници дужни су да пореску пријаву на обрасцу ПДП за 2023. годину, заједно са пореским билансом на одговарајућем прописаном обрасцу у зависности од врсте пореског обвезника, доставе најкасније у року од 180 од дана истека периода за који се утврђује порез, а то је 28. јун 2024. године.

Пореска пријава за утврђивање коначне обавезе за 2023. годину, као и аконтација за 2024. годину, подноси се у складу са одредбама Правилника о садржају пореске пријаве за обрачун пореза на добит правних лица („Сл. гласник РС” бр. 30/2015 и 101/2016, 44/2018 – други пропис, 8/2019, 94/2019, 153/2020 и 97/2021 – даље: **Правилник о пореској пријави**). Достављање се врши искључиво електронским путем, преко апликације на порталу еПорези Пореске управе. У апликацији се приликом уноса бира тип обвезника, што омогућава по-

пуњавање пореске пријаве и одговарајућег обрасца пореског биланса. Привредна друштва порески биланс састављају на обрасцу ПБ 1 – *Порески биланс обвезника њореза на добити њравних лица*, сачињен у складу са одредбама Правилника о садржају пореског биланса и другим питањима од значаја за начин утврђивања пореза на добит правних лица („Сл. гласник РС” бр. 20/2014, 41/2015, 101/2016, 8/2019, 94/2019, 159/2020 и 97/2021 – даље: **Правилник о пореском билансу**).

Обрасцем ПДП за 2023. годину самоопорезивањем се утврђује:

- 1) коначна (годишња) обавеза за порез на добит за 2023. годину и разлика између коначне обавезе пореза и износа плаћених аконтација у 2023. години;
- 2) месечна аконтација за текућу 2024. годину.

У складу са чланом 2. став 3. **Правилника о пореској пријави**, документација се, уз прописане обрасце, доставља електронским путем. Изузетно од наведеног, а у складу са чланом 2. став 4. Правилника о пореској пријави, документација прописана Правилником о трансферним ценама и методама које се по принципу „ван дохвата руке” примењују код утврђивања цене трансакција међу повезаним лицима („Сл. гласник РС” бр. 61/2013, 8/2014, 94/2019 и 95/2021 – даље: **Правилник о трансферним ценама**) подноси се у папирној форми.

У образац ПДП обвезници – привредна друштва уносе податке из одговарајућих образаца који су прописани:

БОП обвезници ће наставити да плаћају и месечне аконтације за 2024. годину након подношења коначне пореске пријаве за 2023. годину.

7 Прекњижавање преплате пореза на добит за намирење обавеза (аконтација) по истом основу

Чланом 66. став 3. Закона прописано је следеће: „Ако је обвезник пореза у виду аконтације платио више пореза него што је био дужан да плати по обавези обрачунатој у пореској пријави, више плаћени порез урачунава се као аконтација за наредни период или се обвезнику враћа на његов захтев.”

У случају више плаћеног пореза кроз аконтације (плаћане у току 2023. године) у односу на коначну обавезу за порез, у пољу 5.9 обрасца ПДП показаће се износ са предзнаком минус. Обвезник има право да насталу претплату пореза:

- захтева за поврат од Пореске управе и поднесе писмени захтев или
- урачуна у аконтацију пореза на добит за 2024. годину.

За остваривање права пореског обвезника по основу прекњижавања битне су и одредбе члана 70. став 5. ЗПППА. Наиме, у ставу 5. тог члана прописује се да, ако је износ уплате по основу пореза виши од дугованог износа, износ преплате може да се користи за намирење обавеза по истом основу које доспевају касније. Наведена норма значи да, ако порески обвезник има претплату на рачуну пореза на добит, та претплата, **без подношења било каквог захтева** Пореској управи, може да се користи само за намирење обавеза по основу пореза на добит које доспевају касније.

8 Повраћај више плаћеног пореза на добит

У складу са чланом 10. став 3. тачка 1) Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС” бр. 80/2002... и 138/2022 – даље: ЗПППА), у порескоправном односу правно лице има право на **повраћај више** или погрешно **плаћеног пореза**, односно споредних пореских давања, као и на повраћај пореза када је то другим пореским законом предвиђено. Захтев из става 3. наведеног члана порески обвезник може да поднесе у електронском облику преко портала Пореске управе или у писменом облику – непосредно или путем поште.

Чланом 38. став 6. Закона прописано је да, ако је обвезник пореза у виду аконтације платио више пореза него што је био дужан да плати по обавези обрачунатој у пореској пријави, више плаћени порез урачунава се као аконтација за наредни период или се обвезнику враћа на његов захтев у року од 30 дана од дана пријема захтева за повраћај. Даље, чланом 66. став 3. истог закона прописано је да, ако је обвезник пореза у виду аконтације платио више пореза него што је био дужан да плати по обавези обрачунатој у пореској пријави, више плаћени порез урачунава се као аконтација за наредни период или се обвезнику враћа на његов захтев. Значи, на основу наведеног може да се констатује неупитно право обвезника да захтева повраћај више плаћеног пореза на добит (кроз аконтације), при чему **захтев за повраћај може да поднесе након утврђивања коначне обавезе за порез на добит за 2023. годину.**

Према одредбама члана 114а ЗПППА, право пореског обвезника на повраћај, порески кредит, рефакцију и рефундацију, као и намирење доспелих обавеза путем прекњижавања пореза и повраћај споредних пореских давања, застарела за пет година од дана када је застарелост почела да тече. Застарелост права на повраћај, порески кредит, рефакцију и рефундацију, као и намирење доспелих обавеза путем прекњижавања пореза и повраћај споредних пореских давања, **почиње да тече од првог дана наредне године од године у којој је порески обвезник стекао право** на повраћај, порески кредит, рефакцију и рефундацију, као и намирење доспелих обавеза путем прекњижавања пореза и повраћај споредних пореских давања.

Када је у питању почетак рока застаревања за повраћај више плаћеног пореза на добит, порески обвезник стиче право на повраћај по основу уплате аконтација у 2023. години тек у 2024. години, односно тек након предаје коначне пореске пријаве за 2023. годину (крајњи рок је 28. 6. 2024). Имајући у виду наведено, као и законски одредбу о почетку застаревања од првог дана наредне године у односу на годину у којој је порески обвезник **СТЕКАО ПРАВО** на повраћај, застаревање права на повраћај више плаћеног пореза на добит кроз плаћене аконтације у 2023. години почиње да тече 1. јануара 2025. године, а релативни рок застарелости од пет година истиче 1. јануара 2030. године.

Утврђивање пореза на приход од самосталне делатности и подношење пореске пријаве на обрасцу ППДГ-1С за 2023. годину

У складу са чланом 93. став 1. Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС” бр. 24/2001... и 116/2023 – даље: ЗПДГ), предузетник, осим предузетника паушалца, који води пословне књиге по систему двојног односно простог књиговодства дужан је да пореску пријаву и порески биланс поднесе надлежном пореском органу најкасније до 15. априла године која следи након године за коју се утврђује порез.

Дакле, крајњи рок за подношење пореске пријаве на обрасцу ППДГ-1С и пореског биланса за 2023. годину јесте 15. април 2024. године.

Образац ППДГ-1С није мењан у односу на претходну годину, као ни правила за исказивање података у том обрасцу.

Пореска пријава за утврђивање пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање самоопорезивањем на приходе од самосталне делатности подноси се у складу са одредбама Правилник о пореској пријави за утврђивање пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање самоопорезивањем на приходе од самосталне делатности („Сл. гласник РС” бр. 101/2016, 7/2017 и 53/2020– даље: **Правилник о пореској пријави ППДГ-1С**).

У пореској пријави – обрасцу ППДГ-1С предузетник:

- утврђује коначну обавезу на нето приход за 2023. годину и аконтацију обавезе за 2024. годину,
- који у 2023. години није исплаћивао личну зараду утврђује и коначну обавезу социјалних доприноса за 2023. годину,
- који у 2024. години неће исплаћивати личну зараду утврђује и аконтациону обавезу за социјалне доприносе за 2024. годину.

У складу са чланом 3. Правилника о пореској пријави ППДГ-1С, пореска пријава ППДГ-1С подноси се искључиво у електронском облику, као је-

динствени запис исказан ХМЛ језиком, и то преко портала Пореске управе или попуњавањем пријаве у оквиру корисничке апликације на порталу Пореске управе. У пореску пријаву ППДГ-1С уносе се поједини подаци из:

1) образаца прописаних Правилником о пореском билансу предузетника:

- ПБ 2 – Порески биланс обвезника пореза на доходак грађана на приходе од самосталне делатности,
- ПК 2 – Порески кредити за предузетнике за улађања у основна средства,
- ПК 3 – Порески кредити за предузетнике за улађања у основна средства у одређене делатности,
- СУ 1 – Сразмерни износ улађања код предузетника;

2) образаца прописаног старим Правилником о пореској амортизацији:

- ОА – Обрачун амортизације сталних средстава;

3) образаца прописаног новим Правилником о пореској амортизацији:

- ПОА – Подаци о амортизацији сталних средстава сачинених још од 1. јануара 2019. године;

4) образаца прописаног Правилником о изузимању квалификованих прихода:

- ОКП – Обрачун квалификованог прихода.

Прописани образци ПБ 2, ПК 2, ПК 3, СУ 1 и ОА подносе се као прилози уз пореску пријаву ППДГ-1С у електронском облику.

Образац ПОА не подноси се уз пореску пријаву ни у електронском ни у папирном облику.

Образац ОКП не подноси се уз пореску пријаву ни у електронском ни у папирном облику.

Изузетно, у папирној форми подноси се документација у складу са Правилником о начину на који предузетници у пореском билансу исказују трансферне цене и Правилником о трансферним ценама, као и друга документација која се, у складу са законом, односно другим прописом, подноси уз пореску пријаву.

које доспевају касније. Наведена норма значи да, ако порески обвезник има претплату на рачуну пореза на приходе од самосталне делатности (15. априла 2024. године), та претплата, без подношења било каквог захтева Пореској управи, може да се користи за намирење обавеза по основу пореза на приходе од самосталне делатности које доспевају касније (15. мај 2024, 15. јун 2024, итд.).

6 Повраћај више плаћеног пореза на приходе од самосталне делатности

У складу са чланом 10. став 3. тачка 1) ЗПППА, у порескоправном односу физичко односно правно лице има право на **повраћај више** или погрешно **плаћеног пореза**, односно споредних пореских давања, као и на повраћај пореза када је то другим пореским законом предвиђено. Захтев из става 3. истог члана порески обвезник може да поднесе у електронском облику преко портала Пореске управе или у писменом облику – непосредно или путем поште.

Чланом 111. став 6. ЗПДГ прописано је да, ако је предузетник аконтативно платио више пореза од коначно обрачунаог пореза, више плаћени порез представља аконтацију за наредни период или се обвезнику враћа на његов захтев. Значи, на основу наведеног може да се констатује неупитно право обвезника да захтева повраћај више плаћеног пореза на приходе од самосталне делатности (кроз аконтације), при чему **захтев за повраћај може да поднесе након утврђивања коначне обавезе за**

порез на приходе од самосталне делатности за 2023. годину.

Према одредбама члана 114а ЗПППА, право пореског обвезника на повраћај, порески кредит, рефакцију и рефундацију, као и намирење доспелих обавеза путем прекњижавања пореза и повраћај споредних пореских давања, застарева за пет година од дана када је застарелост почела да тече. Застарелост права на повраћај, порески кредит, рефакцију и рефундацију, као и намирење доспелих обавеза путем прекњижавања пореза и повраћај споредних пореских давања, **почиње да тече од првог дана наредне године од године у којој је порески обвезник стекао право** на повраћај, порески кредит, рефакцију и рефундацију, као и намирење доспелих обавеза путем прекњижавања пореза и повраћај споредних пореских давања.

Када је у питању почетак рока застаревања за повраћај више плаћеног пореза на приходе од самосталне делатности, порески обвезник стиче право на повраћај по основу уплата аконтација у 2023. години тек у 2024. години, односно тек након предаје коначне пореске пријаве за 2023. годину (крајњи рок је 15. 4. 2024). Имајући у виду наведено, као и законски одредбу о почетку застаревања од првог дана наредне године у односу на годину у којој је порески обвезник СТЕКАО ПРАВО на повраћај, застаревање права на повраћај више плаћеног пореза на приходе од самосталне делатности кроз плаћене аконтације у 2024. години почиње да тече 1. јануара 2025. године, а релативни рок застарелости од пет година истиче 1. јануара 2030. године.

ПС

Електронски часопис ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Часопис „ПОСЛОВНИ САВЕТНИК“ представља издање са стручним ауторским текстовима из области рачуноводства и пореза. Намен је, пре свега, финансијским и рачуноводственим службама у приватном сектору, рачуноводственим агенцијама и сл.

Од рубрика у часопису издавамо: Рачуноводство, Порези, Зараде, плате и друга примања, Радни односи, Пословне финансије, Статистика и остале области.

Тренутно се у издању налази преко 1.700 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњих бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

За ипешилају и групе информације ишишице нам на: office@ingpro.rs или нас ипозовише на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Усклађени су динарски износи пореза на употребу, држање и ношење добара за плаћање пореза за 2024. годину

Одредбом члана 27а став 1. Закона о порезима на употребу, држање и ношење добара („Сл. гласник РС” бр. 26/01... и 92/23 – даље: Закон), прописано је да ће се за плаћање пореза за наредну годину износи пореза (на употребу моторних возила, пловила, ваздухоплова и на регистровано оружје) ускладити у децембру месецу са индексом потрошачких цена за претходних дванаест месеци, према подацима републичке организације надлежне за послове статистике. Приликом усклађивања динарских износа пореза основицу за усклађивање представљају последњи објављени динарски износи пореза, при чему се заокруживање врши тако што се износ до пет динара не узима у обзир, док се износ преко пет динара заокружује на десет динара.

Последњи усклађени динарски износи пореза на употребу, држање и ношење добара (за плаћање пореза у 2023. години) објављени су у „Службеном гласнику РС” број 141/22 од 23. децембра 2022. године. Према подацима Републичког завода за статистику, индекс потрошачких цена у Републици Србији у периоду од 1. децембра 2022. године закључно са 30. новембром 2023. године износио је 108 (тј. раст цена био је 8%).

Усклађени динарски износи пореза на употребу, држање и ношење добара за плаћање пореза у 2024. години објављени су у „Службеном гласнику РС” број 116/23 од 26. децембра 2023. године.

У овом тексту приказани су износи пореза који су се плаћали до 31. децембра 2023. године, као и износи који се плаћају од 1. јануара 2024. године.

1 Порез на употребу моторних возила

Порез на употребу моторних возила плаћа се приликом регистрације возила, осим приликом привремене регистрације која се врши на период краћи од једне године. Предмет опорезивања наведеним пореским обликом су моторна возила као што су: путничка возила, мотоцикли, мотоцикли са бочним седиштем и тешки трицикли. Обвезник

пореза на употребу моторних возила је правно и физичко лице на чије се име моторно возило региструје.

Порез се плаћа према радној запремини мотора моторног возила, и то за:

Опис	Динарски износ пореза који се плаћао до 31. 12. 2023. године	Динарски износ пореза који се плаћа од 1. 1. 2024. године
Путничка возила		
1) до 1.150 cm ³	1.650	1.780
2) преко 1.150 до 1.300 cm ³	3.230	3.490
3) преко 1.300 до 1.600 cm ³	7.110	7.680
4) преко 1.600 до 2.000 cm ³	14.580	15.750
5) преко 2.000 до 2.500 cm ³	72.080	77.850
6) преко 2.500 до 3.000 cm ³	146.050	157.730
7) преко 3.000 cm ³	301.870	326.020
Мотоцикли, мотоцикли са бочним седиштем, односно тешки трицикли		
1) до 125 cm ³	1.930	2.080
2) преко 125 до 250 cm ³	3.230	3.490
3) преко 250 до 500 cm ³	4.860	5.250
4) преко 500 до 750 cm ³	9.730	10.510
5) преко 750 до 1.100 cm ³	11.900	12.850
6) преко 1.100 cm ³	17.020	18.380

Умањења пореза на употребу моторних возила: Закон предвиђа више основа по којима може да се оствари право на умањење прописаног износа пореза на употребу моторних возила (старост возила и намена моторног возила). С тим у вези, прописани износ пореза на употребу путничких моторних возила умањује се за моторна возила радне запремине мотора до 2.000 cm³, преко навршених пет година старости, и то за:

- 15% – код моторних возила преко пет до осам навршених година старости;
- 25% – код моторних возила преко осам до десет навршених година старости;
- 40% – код моторних возила преко десет навршених година старости.

Осим тога, прописани износ пореза на употребу моторних возила умањује се за путничка возила

▶ наступања других чињеница, у складу са законом којим се уређују оружје и муниција, које доводе до настанка или престанка пореске обавезе.

Напомињемо да се подаци о регистрованом оружју чији је нестанак пријављен, али оно није враћено власнику, не достављају за године које следе након године у којој је нестанак оружја пријављен до враћања оружја власнику.

На регистровано оружје за које је у току календарске године настала пореска обавеза порез за ту годину утврђује се и плаћа у припадајућем износу који је сразмеран периоду од настанка пореске обавезе до истека те календарске године.

На оружје за које је правоснажним решењем надлежног органа одузета исправа за држање, од-

носно исправа за држање и ношење оружја (укључујући оружје), односно исправа за ношење оружја, порез (за ту годину) утврђује се и плаћа у припадајућем износу који је сразмеран периоду од почетка те календарске године, односно од настанка пореске обавезе у тој години до дана правоснажности решења надлежног органа. С тим у вези, уколико је порез утврђен и плаћен за годину у којој је правоснажним решењем надлежног органа одузета исправа за држање, односно исправа за држање и ношење оружја (укључујући оружје), односно исправа за ношење оружја, припадајући износ пореза за период од дана правоснажности решења о одузимању те исправе до истека те године сматра се више плаћеним порезом.

ПС

КАЛКУЛАТОР КАМАТА

у оквиру електронског издања ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблагоприятно плаћене јавне приходе и за неблагоприятно плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а поред свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција **Моје каматне стоје**, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе како би прилагодио обрачун камата сопственим потребама.

Обрачуне камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, а могу и да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуне камата пропорционалном или конформном методом. Поред ових, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална), која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблагоприятно плаћене јавне приходе, на неблагоприятно плаћен царински дуг и неблагоприятно плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

За ирејилашу и грује информације ишишите нам на: office@ingpro.rs или нас изовишите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Нови неопорезиви износи за одређена примања запослених и других лица – од 1. фебруара 2024. године

На основу члана 12а став 2. Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС” бр. 24/2001... и 92/2023 – даље: Закон о порезу) **Влада је објавила УСКЛАЂЕНЕ ДИНАРСКЕ НЕОПОРЕЗИВЕ ИЗНОСЕ ПОРЕЗА НА ДОХОДАК ГРАЂАНА** из члана 9. став 1. т. 9), 12), 13), 29), 30) и 31), члана 12б ст. 1. и 2, члана 18. став 1. т. 1), 2), 5), 7), 8), 9) и 9а), члана 21а став 2, члана 83. став 4. тачка 1) и члана 85. став 1. тачка 11) Закона о порезу, са годишњим индексом потрошачких цена у 2023. години. Такође, на основу члана 65а став 2. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Сл. гласник РС” бр. 84/2004... и 92/2023 – даље: Закон о доприносима) **Влада је објавила УСКЛАЂЕНИ ДИНАРСКИ ИЗНОС из члана 13. став 3. Закона о доприносима** са годишњим индексом потрошачких цена у 2023. години.

Усклађени износи наведених примања објављени су у „Службеном гласнику РС” бр. 6/2024, а примењују се за исплате почев од 1. фебруара 2024. до 31. јануара 2025. године.

1 Изузимање из дохотка за опорезивање према члану 9. Закона о порезу

Чланом 9. Закона о порезу предвиђен је већи број примања на која се, уколико су исплаћена у неопорезивом износу, не плаћа порез на доходак грађана. Нови неопорезиви износи за следећа примања из поменутог члана Закона о порезу износе:

Члан 9.	Врста исплате	Неопорезовано од 1. фебруара 2024.	Неопорезовано до 31. јануара 2024.
т. 9.	Помоћ у случају смрти запосленог или пензионисаног запосленог	до 94.472	до 87.799
т. 12)	Стипендије и кредити ученика и студената – у месечном износу	до 41.381	до 38.458
т. 13)	Накнада за исхрану – хранарине које спортистима аматерима исплаћују аматерски спортски клубови у складу са законом којим се уређује спорт – у месечном износу	до 13.497	до 12.544
т. 29)	Накнада за рад чланова изборних комисија, осим чланова Републичке изборне комисије, бирачких и гласачких одбора за спровођење непосредних избора и других облика непосредног изјашњавања грађана, као и накнада за рад на попису становништва – у оквиру истог изборног циклуса, односно пописа становништва	до 7.247	до 6.735
т. 30)	Новчане помоћи физичким лицима која нису запослена код даваоца, које не представљају еквивалент за неки њихов рад, односно противуслугу или противчинидбу за неку њихову активност у односу на даваоца – годишње, остварене од једног исплатиоца	до 17.933	до 16.666
т. 31)	Накнаде трошкова боравка физичким лицима која учествују у програмима Европске уније и других међународних организација у области образовања, обука, спорта, рада са младима, науке, истраживања и иновација, исплаћене у складу са наведеним програмима за трошкове на месечном нивоу	до 137.941	до 128.198

У случају да се примања из члана 9. Закона о порезу исплаћују изнад наведене нове неопорезиве границе, њихов порески третман од 1. фебруара 2024. године изгледаће овако:

1) Помоћ у случају смрти запосленог или пензионисаног запосленог, коју послодавац исплаћује

члану његове породице, не опорезује се до 94.472 динара за смрт запосленог или пензионисаног запосленог (члан 9. став 1. тачка 9) Закона о порезу), док се износ **преко** тога опорезује по стопи од 20%. Бруто износ опорезивог примања добија се дељењем нето опорезивог прихода (нето износ исплате

2) пензијски допринос у добровољни пензијски фонд који послодавац обуставља и плаћа из зараде запосленог – члана добровољног пензијског фонда, по закону који уређује добровољне пензијске фондове и пензијске планове.

Укупан износ који може да буде предмет ослобођења по наведеним основама збирно **не може да буде већи од 8.101 динар месечно** од 1. фебруара 2024. године.

5 Остала изузимања из дохотка за опорезивање

Добитак од игара које се сматрају играма на срећу

Према члану 83. Закона о порезу, обвезник пореза на добитке од игара на срећу је физичко лице које оствари добитак од игара које се сматрају играма на срећу у смислу закона којим се уређују игре на срећу. Опорезиви приход за добитке од игара на срећу представља сваки појединачни добитак од игара на срећу, осим оних који су ослобођени наведеним законом. Према ставу 4. тачка 1) члана 83, порез на добитке од игара на срећу не плаћа се **од 1. фебруара 2024. године на појединачно остварени добитак до износа од 137.941 динар**. У пореској

пријави на обрасцу ППП-ПД исказује се само опорезиви износ, при чему се пореска пријава подноси уз ШВП 1 11 503 00 0.

Награде и друга слична давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, а која произлазе из рада или друге врсте доприноса делатности исплатиоца

Према члану 85. став 1. тачка 11) Закона о порезу, награде и друга слична давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, а која произлазе из рада или друге врсте доприноса делатности исплатиоца, **не опорезују се до износа од 17.933 динара годишње**, остварена од једног исплатиоца, од 1. фебруара 2024. године.

Када се награде и друга слична давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, а која произлазе из рада или друге врсте доприноса делатности исплатиоца, **исплаћују изнад износа од 17.933 динара**, плаћа се:

- порез по стопи од 20%,
- допринос за пензијско-инвалидско осигурање по стопи од 24,0% и
- допринос за здравствено осигурање по стопи од 10,3% – ако корисник примања није осигуран по другом основу.

Опис	Плаћа се:		
	Порез и ПИО допринос	Порез и оба доприноса	Само порез
Коефицијент за прерачун	(Нето примање - 17.933) : 0,56	(Нето примање - 17.933) : 0,457	(Нето примање - 17.933) : 0,80
ОВП за ППП-ПД	630	631	632 или 633
Појашњење	Када се давање исплаћује лицу које је обавезно осигурано на здравствено осигурање по другом основу (запослење, обављање самосталне делатности, пољопривредне делатности, корисници пензије)	Када се давање исплаћује лицу које није осигурано по другом основу	Када се накнада исплаћује страним држављанима и лицима која су ослобођена плаћања доприноса по основу уплаћеног доприноса на највиши износ годишње основице или када није прописана обавеза плаћања доприноса

Имајући у виду да опорезиви приход представља разлику између оствареног прихода и неопорезивог износа, **приход који физичко лице оствари по основу награде и другог сличног давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, а који по својој природи чини доходак физичких лица, не умањује се за нормиране трошкове**. Наиме, наведени приход умањује се за неопорезиви износ од 17.933 динара, без права на умањење за нормиране трошкове.

Указујемо и на наводе из Мишљењем Министарства финансија бр. 011-00-27/2016-04 од 14. 1. 2016. године: „Напомињемо, **генерално** на приход који физичко лице оствари по основу награде, нов-

чане помоћи и других давања физичким лицима, **плаћају се и припадајући** доприноси за обавезно социјално осигурање, и то допринос за пензијско и инвалидско осигурање, а за лице које није осигурано по другом основу и допринос за обавезно здравствено осигурање. Међутим, треба имати у виду да је могуће да у одређеним ситуацијама **не постоји обавеза плаћања доприноса када се давања врше физичким лицима која нису запослена код исплатиоца (нпр. давање поклона пословним партнерима, награда на такмичењу, награда на квизу знања), а која (давања) нису у вези са радом у односу на исплатиоца.**”

Исплате зарада запосленима у више делова у току 2024. године

У нашој пословној пракси честа је примена исплате зарада запосленима из два дела. На тај начин смањује се притисак на ликвидност послодавца, док се новчана средства расподељивањем у току месеца опредељују и за друге намене, на пример за плаћање добављачима или за финансирање нових пројеката. Таква пракса није противна радноправним и пореским прописима, а исказује се у два облика:

- 1) као унапред планирана исплата најпре аконтације зараде, а затим и коначне исплате до пуне зараде, у складу са општим актом послодавца, и
- 2) као прва уплата само доприноса на најнижу законску основицу и каснија исплата зарада уз доплату преосталих пореских обавеза.

Наведени примери исплата зарада у деловима биће приказани у наставку текста, уз пропратно попуњавање пореске пријаве на обрасцу ППП-ПД – Појединачна пореска пријава о обрачунајим порезима и доприносима, јер ако послодавац за исти обрачунај месец изврши исплату зараде у деловима, пре сваке исплате дужан је да Пореској управи поднесе образац ППП-ПД.

Уводне напомене – законске одредбе које треба имати у виду

Према члану 110. став 1. Закона о раду („Сл. гласник РС” бр. 24/2005... и 95/2018 – аутентично тумачење) **обавеза послодавца је да запосленима исплати зараду у роковима утврђеним општим актом** (колективним уговором или правилником о раду) **и уговором о раду – најмање једанпут месечно, а најкасније до краја текућег месеца за претходни месец**. Дакле, Закон о раду дозвољава динамику исплата зарада која се утврди општим актом послодавца или уговором о раду. Не сумњамо да сви послодавци датум исплате зарада имају у својим актима, али би ипак требало проверити да ли су предвиђени и датуми за исплату „у ратама” јер судови у поступцима за закаснеле исплате зарада проверавају рокове исплате из општих аката послодавца.

На пример, у Одлуци Уставног суда Србије Уж. 7717/15 од 28. 6. 2018. године наведено је следеће: „Када је послодавац зараду запосленом исплатио по истеку прописаног рока, онда је у обавези да плати камату због доцње у исплати зараде.” Дакле, препоручује се послодавцима да у том делу – рокови исплате зарада – ажурирају регулативу и предвиде исплату зараде у деловима као реалну опцију.

У сваком случају, из наведених одредби Закона о раду закључује се да:

- нема сметњи да се зарада код послодавца исплаћује у два или више делова;
- када послодавац зараду исплаћује у више делова, дужан је да исплату свих делова изврши до краја текућег месеца за претходни месец.

Према члану 52. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Сл. гласник РС” бр. 84/2004... и 92/2023), ако се зарада исплаћује у деловима, при чему је први део зараде нижи од најниже месечне основице доприноса, послодавац је дужан да приликом исплате првог дела зараде обрачуна и плати доприносе на најнижу месечну основицу доприноса (која у 2024. години износи бруто 40.143 динара, а нето 30.640,24 динара). Приликом исплате другог (коначног дела зараде) доприноси се обрачунавају и плаћају на разлику између најниже основице на коју је плаћен допринос приликом исплате првог дела зараде и укупног износа зараде запосленог.

Према члану 3. став 1. Правилника о начину и поступку обрачунавања пореза на зараде у случају умањења пореске основице („Сл. гласник РС” бр. 115/2013), умањење зараде за неопорезиви износ запосленом који ради са пуним радним временом (који од 1. 1. 2024. године износи 25.000 динара) спроводи се приликом исплате зараде, односно било ког дела зараде код послодавца за одговарајући месец у потпуности, односно у износу који одређује послодавац, с тим што укупно умањење зараде не може да буде веће од неопорезивог износа који важи у моменту исплате зараде.

Према одредбама Правилника о пореској пријави за порез по одбитку („Сл. гласник РС” бр.

порез казниће се за прекршај новчаном казном у висини од 10% до 50% износа дугованог пореза, утврђеног у пореској контроли, а не мање од 250.000 динара за правно лице, односно 50.000 динара за предузетника;

4) порески обвезник – правно лице који не поднесе пореску пријаву, али плати порез у законом прописаном року казниће се за прекршај новчаном казном у висини од 100.000 до 2.000.000 динара, а предузетник новчаном казном у висини од 50.000 до 500.000 динара;

5) порески обвезник – правно лице или предузетник који не поднесе пореску пријаву у случајевима када је законом прописано да се не спроводи самоопорезивање, или по налогу контроле, казниће се за прекршај новчаном казном у висини од 30% до 100% износа дугованог пореза, утврђеног у поступку пореске контроле, а не мање од 500.000 динара за правно лице, односно 100.000 динара за предузетника;

6) за наведене прекршаје казниће се одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 10.000 до 100.000 динара;

7) порески обвезник – правно лице који неблаговремено поднесе пореску пријаву и не плати порез у законом прописаном року казниће се за прекршај новчаном казном у износу од 100.000 динара, а предузетник новчаном казном у износу од 50.000 динара;

8) порески обвезник – правно лице који неблаговремено поднесе пореску пријаву, а плати порез

у законом прописаном року казниће се за прекршај новчаном казном у износу од 100.000 динара, а предузетник новчаном казном у износу од 40.000 динара;

9) порески обвезник – правно лице који благовремено поднесе пореску пријаву, а не плати порез у законом прописаном року казниће се за прекршај новчаном казном у износу од 100.000 динара, а предузетник новчаном казном у износу од 40.000 динара.

4.3 По Кривичном законнику

Према члану 226 Кривичног законика („Сл. гласник РС” бр. 85/2005... и 35/2019):

■ одговорно лице у правном лицу – пореском плацу, које у намери да избегне плаћање пореза по одбитку и доприноса за обавезно социјално осигурање по одбитку, не уплати износ који је обрачунат на име пореза по одбитку, односно доприноса за обавезно социјално осигурање по одбитку, на прописани уплатни рачун јавних прихода, **казниће се затвором до три године и новчаном казном;**

■ ако износ обрачунатог, а неуплаћеног пореза, односно доприноса прелази милион и петсто хиљада динара, учинилац ће се казнити затвором од шест месеци до пет година и новчаном казном;

■ ако износ обрачунатог, а неуплаћеног пореза, односно доприноса прелази седам милиона и петсто хиљада динара, учинилац ће се казнити затвором од једне до десет година и новчаном казном.

ПС

Регулатива и обрачун плата у јавном сектору почев од плате за јануар 2024. године

Увод

Плате запослених, изабраних и постављених лица код послодаваца у јавном сектору у 2024. години обрачунаваће се по истим методолошким принципима као и у 2023. години. Дакле, тај обрачун ће се обављати по истим прописима, са унеколико измењеним коефицијентима по радним местима и уз годишње повећање основица за обрачун. Као што је и раније истицано, новодонети прописи о радним односима и платама у јавном сектору (Закон о систему плата запослених у јавном сектору и Закон о запосленима у јавним службама) примењиваће се од 1. јануара 2025. године. Стога се у 2024. години наставља примена досадашњих прописа којима се регулишу радни односи и обрачун плата код буџетских корисника.

Законом о буџету Републике Србије за 2024. годину („Сл. гласник РС” бр. 92/2023), члан 9, прецизирано је да ће се у 2024. години запосленима код корисника буџетских средстава, односно корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање плате повећати за 10% почев од плате за јануар 2024. године.

Наведено повећање плата од 10% исплаћиваће се почев од плате за јануар 2024. године.

Такође, чланом 10. Закона о буџету Републике Србије за 2024. годину директно су прописане основице за обрачун плата државних службеника у Пореској управи, Управи царина, Министарству унутрашњих послова, Министарству одбране, судовима и тужилаштвима, Високом савету судства, Државном већу тужилаца и Државном правобранилаштву и Уставном суду, као и другим функционерима, о чему ће више речи бити на крају овог чланка.

У наставку је приказано како ће се плате у 2024. години обрачунавати у појединим деловима јавног сектора.

1 Обрачун плата у органима аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе

За именована и постављена лица и запослене у органима и организацијама аутономне покрајине и локалне самоуправе плате ће се и у 2024. године обрачунавати, као и до сада, према одредбама:

- 1) Закона о платама у државним органима и јавним службама („Сл. гласник РС” бр. 35/2011... и 21/2016 – др. закон – даље: **Закон о платама**) и
- 2) Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата именованих и постављених лица и запослених у државним органима („Сл. гласник РС” бр. 44/2008 – пречишћен текст, 2/2012 и 23/2018 – даље: **Уредба о коефицијентима**).

Основна плата наведених лица одређује се множењем коефицијента радног места са основицом за обрачун плата. У вези са наведеним елементима може се прецизирати следеће:

а) Коефицијенти радних месџа – њослова за обрачун њлаџа

Коефицијенти који се примењују приликом обрачуна плата изабраних, постављених и запослених у органима и организацијама локалне самоуправе утврђени су у два наведена прописа на следећи начин:

- 1) **коефицијенти за плате именованих лица и запослених** у органима локалне самоуправе утврђени су чланом 5. Уредбе о коефицијентима и чланом 9. став 2. Закона о платама;
- 2) **коефицијенти за плате изабраних лица** у органима локалне самоуправе утврђени су чланом 9. став 1. Закона о платама.

Коефицијенти за плате утврђени Законом о платама и Уредбом о коефицијентима изражавају сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему за свако радно место. Коефицијенти садрже и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

**Пример обрачуна плате и накнаде плате
за коришћење годишњег одмора у
фебруару 2024. године:**

Обрачун плате и накнаде плате		
Ред. бр.	Опис	Часови
1.	Могући фонд часова рада	168
2.	Часови проведени на раду	48
3.	Одсуство због годишњег одмора	120
ОБРАЧУН ПЛАТЕ		Износ
4.	Основна плата – нето	50.400,00
5.	Основна плата по радном часу (ред. бр. 4 / ред. бр. 1)	300,00
6.	Основна плата за време проведено на раду (ред. бр. 5 x ред. бр. 2)	14.400,00
7.	Увећање плате по основу „минулог рада“ (5% x ред. бр. 6)	720,00
8.	Укупна нето плата за време проведено на раду (ред. бр. 6 + ред. бр. 10)	15.120,00
ОБРАЧУН НАКНАДЕ ПЛАТЕ		Износ
9.	Просечна плата у претходних 12 месеци по часу	255,00
10.	Дофинансирана просечна нето плата у претходних 12 месеци по часу	271,00
11.	Накнада плате за одсуство (271,00 дин. x 120 ч.)	32.520,00
ПЛАТА И НАКНАДА ПЛАТЕ		Износ
12.	Укупно нето плата и накнада плате (ред. бр. 8 + ред. бр. 11)	47.640,00

У овом случају :

■ основна плата за часове на раду је 14.400,00 динара, што по часу рада износи (14.400,00 : 48) 300,00 динара, што је више од минималне сатнице за 2024. годину, која износи 271,00 динар;

■ накнада плате за часове одсуства је 32.520,00 динара, што по часу рада износи (32.520,00 : 120) 271,00 динар, што је једнако минималној сатници за 2024. годину, која износи 271,00 динар.

Да би се исправно обрачунала накнада плате на нивоу минималне плате из Закона о раду, на редном броју 10 претходне табеле приказана је дофинансирана основица од 271,00 динар нето, на основу које се обрачунава накнада плате која није нижа од тренутно важеће минималне. **Послодавци треба да обратe пажњу на такве рачунице у 2024. години, јер је за ту годину одобрен раст минималне цене рада од 17,8%.**

Повећан је износ дневнице за службено путовање у земљи за државне службенике

У „Службеном гласнику РС” број 119/2023 објављена је Уредба о измени Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника (даље: Измена Уредбе), са само једном изменом: „Државном службенику и намештенику исплаћује се дневница за службено путовање у земљи која износи 1.000 динара” (уместо досадашњих 150 динара).

Измена Уредбе ступила је на снагу 6. 1. 2024. године, што значи да од тог датума, приликом исплате накнада трошкова својим запосленима за службено путовање у земљи, сви послодавци који примењују ову уредбу морају да исплате дневницу у износу од 1.000 динара.

При тумачењу ефеката наведене измене треба имати у виду да се Уредба о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Сл. гласник РС” бр. 98/2007 (званични пречишћени текст), 84/2014, 84/2015, 74/2021 и 119/2023 – даље: Уредба) примењује на државне службенике и намештенике који остварују право на накнаду трошкова који настају у вези с њиховим радом у државном органу. Отуда измена Уредбе има ограничено дејство у пракси, што ће бити конкретније приказано у наставку.

1 Који послодавци су у обавези да примењују Уредбу?

На дневницу за службено путовање у земљи по новом износу од 1.000 динара имају право следећи запослени:

1) Државни службеници и намештеници, у складу са чланом 37. Закона о платама државних службеника и намештеника („Сл. гласник РС” бр. 62/2006... и 14/2022), којим је прецизирано да државни службеник има право на накнаду трошкова за време које је провео на службеном путу у земљи у висини и на начин прописаним уредбом Владе. При томе подсећамо на то да је државни службеник лице чије се радно место састоји од послова

из делокруга органа државне управе, судова, јавних тужилаштва, Државног правобранилаштва, служби Народне скупштине, председника Републике, Владе, Уставног суда и служби органа чије чланове бира Народна скупштина (даље: државни органи) или с њима повезаних општих правних, информатичких, материјално-финансијских, рачуноводствених и административних послова. Намештеник је лице чије се радно место састоји од пратећих помоћно-техничких послова у државном органу.

2) Запослени у органима јединица локалне самоуправе, градских општина, службама и организацијама које оснива надлежни орган јединице локалне самоуправе и градске општине, у складу са Посебним колективним уговором за запослене у јединицама локалне самоуправе („Сл. гласник РС” бр. 38/2019... и 44/2023). У члану 48. тог уговора прецизирано је да запослени остварују право на накнаду трошкова службеног пута у земљи сходном применом акта Владе којим се утврђује накнада трошкова државних службеника и намештеника.

3) Запослени у организацијама обавезног социјалног осигурања (Републичком фонду за здравствено осигурање, Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, Националној служби за запошљавање и Централном регистру обавезног социјалног осигурања), у складу са Уредбом о накнадама и другим примањима запослених у организацијама обавезног социјалног осигурања („Сл. гласник РС” бр. 18/2013... и 90/2015), у чијем је члану 4. прецизирано да запослени има право на накнаду трошкова за време проведено на службеном путу у земљи – у висини и под условима утврђеним прописом којим се уређује накнада трошкова службеног пута у земљи државних службеника.

Свим наведеним запосленима дневница за службено путовање у земљи, сагласно чл. 9. и 10. Уредбе, рачуна се од часа поласка до часа повратка са службеног путовања и исплаћује се у износу од 1.000 динара за службено путовање које је трајало

између 12 и 24 часа, а половина дневнице за службено путовање које је трајало између 8 и 12 часова.

2 Висина дневнице код послодаваца у јавном сектору који НЕ ПРИМЕЊУЈУ Уредбу

Осим запослених наведених у поглављу 1, запослени код свих осталих послодаваца у јавном сектору остварују право на дневницу за службени пут у земљи у складу са гранским – посебним колективним уговорима. Иако ти запослени у одређеном смислу такође имају статус државних службеника (јер примају плате из буџета), право на дневницу за њих решено је аутономно, посебним прописом, односно они остварују право на дневницу према следећем:

- 1) запослени у основним и средњим школама и домовима ученика** остварују дневницу за службено путовање у земљи у висини од 5% просечне месечне зараде по запосленом у Републици, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, у складу са Посебним колективним уговором за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Сл. гласник РС” број 21/2015, 92/2020 и 123/2022);
- 2) запослени у здравственим установама чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и локална самоуправа** остварују дневницу за службено путовање у земљи у висини од 5% просечне месечне зараде по запосленом у Републици, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, у складу са Посебним колективним уговором за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Сл. гласник РС” бр. 96/2019, 58/2020 – Анекс и 135/2022 – Споразум о продужењу рока важења);
- 3) запослени у високошколским установама** примају дневницу у висини од 5% просечне месечне зараде по запосленом у Републици Србији, према последњем објављеном податку републичког органа за статистику, сагласно Посебном колективном уговору за високо образовање („Сл. гласник РС” бр. 86/2019, 93/2020, 153/2020 – Споразум о продужењу важења и 119/2023 – Споразум о продужењу важења);

4) запослени у јавним предузећима у комуналној делатности примају дневницу за време проведено на службеном путовању у земљи у висини од најмање 2% просечне зараде по запосленом у Републици Србији, према последњем објављеном податку надлежног органа за статистику, сагласно Посебном колективном уговору за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије („Сл. гласник РС” бр. 30/2021);

5) запослени у предшколским установама имају право на дневницу за службено путовање у земљи у висини од 5% просечне месечне зараде по запосленом у Републици, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, сагласно Посебном колективном уговору за запослене у установама предшколског васпитања и образовања чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Сл. гласник РС” бр. 97/2020... и 88/2023);

6) запослени у установама социјалне заштите остварују дневницу у висини од 5% просечне месечне зараде по запосленом у Републици, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, сагласно Посебном колективном уговору за социјалну заштиту у Републици Србији („Сл. гласник РС” бр. 29/2019... и 88/2023);

7) запослени у установама културе остварују дневницу за службено путовање у земљи у износу од 5% просечне месечне зараде по запосленом у Републици Србији, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, сагласно Посебном колективном уговору за установе културе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Сл. гласник РС” бр. 3/2022 и 114/2023).

Досадашњи врло низак износ дневнице за државне органе од 150 динара у примени је од 14. октобра 2015. године, па су остали буџетски корисници, односно наведене јавне службе у међувремену својим посебним колективним уговорима прописали знатно више износе дневница, које је држава и признала, као један од потписника тих колективних уговора.

Календар пореских и других обавеза за фебруар 2024. године

Закон о акцизама			
Правилник о начину и поступку обрачунавања и плаћања акцизе на електричну енергију за крајњу потрошњу			
Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, биогорива и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 5) и 7) Закона о акцизама, који се користе за транспортне сврхе и за грејање			
Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 4), 5), 6) и 7) Закона о акцизама, који се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије или у индустријске сврхе			
Опис	Период	Рок	Основ
Подношење пореске пријаве ПП ОА за обрачунату акцизу и ПП ОАЕЛ	1. 1 – 31. 1. 2024.	15. 2. 2024.	Обвезник акцизе дужан је да пореску пријаву за обрачун акцизе поднесе у року од 15 дана по истеку месеца за тај месец, односно по истеку месеца у којем се врши читавање
Плаћање акцизе	16. 1 – 31. 1. 2024. 1. 2 – 15. 2. 2024.	15. 2. 2024. 29. 2. 2024.	Уплата акцизе обрачунате за периоде
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора, на обрасцу РЕФ-Г	1. 1 – 31. 1. 2024.	Најраније 20. 2. 2024.	Привредни субјект који загрева пословни простор, односно физичко лице које загрева стамбени простор подноси захтев Пореској управи за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на гасна уља и биотечности која се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије, на обрасцу РЕФ-ЕТЕ	1. 1 – 31. 1. 2024.	Најраније 20. 2. 2024.	Рефакцију плаћене акцизе остварује лице које се, у складу са прописима којима се уређује област енергетике, бави производњом електричне и топлотне енергије
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте који се користе за индустријске сврхе, на обрасцу РЕФ-И	1. 1 – 31. 1. 2024.	Најраније 20. 2. 2024.	Рефакцију плаћене акцизе остварује лице за гасна уља из члана 9. став 1. тачка 3) Закона о акцизама, која се користе као енергетско гориво за индустријске сврхе, односно када се предметни деривати нафте користе као енергетско гориво или као репродукциони материјал у процесу производње акцизних односно неакцизних производа

Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом			
Правилник о начину праћења извршавања обавезе запошљавања особа са инвалидитетом и начину доказивања извршења те обавезе			
Опис	Период	Рок	Основ
Подношење обрасца ИОСИ – Извештај послодавца о извршењу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом. Уплата обавезе за претходни месец.	1. 1 – 31. 1. 2024.	5. 2. 2024.	Обавеза послодавца да Пореској управи достави Извештај о извршењу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом у складу са Законом – образац ИОСИ, електронским путем, преко портала Пореске управе или попуњавањем обрасца у оквиру корисничке апликације на порталу Пореске управе

Закон о пореском поступку и пореској администрацији			
Опис	Период	Рок	Основ
Појединачна пореска пријава за порез по одбитку	1. 1 – 31. 1. 2024.	Пре сваке исплате прихода током месеца	Порески обвезник, односно порески платилац подноси у електронском облику Пореској управи појединачну пореску пријаву за порезе по одбитку пре сваке исплате прихода на које се обрачунава и плаћа порез по одбитку, као и пре сваког плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање када се ти доприноси плаћају без исплате зараде

Закон о угоститељству			
Опис	Период	Рок	Основ
Боравишна такса	1. 1 – 31. 1. 2024.	5. 2. 2024.	Боравишна такса за сваки дан боравка у угоститељском објекту Напомена: Не односи се на боравишну таксу коју плаћа физичко лице које љуби ујосићићелске услје смеићија у објектима домаће радиносћи и сеоском љурисћићком домаћинсћиву и боравишну таксу љлаћа кварћилно љо решењу, до 5. у месецу за љрећходни кварћил.

Закон о накнадама за коришћење јавних добара			
Опис	Период	Рок	Основ
Уплата накнаде за испуштenu воду	1. 1 – 31. 1. 2024.	15. 2. 2024.	Обвезник накнаде за испуштenu воду је лице које непосредно или посредно испушта отпадне воде у сопствену канализацију, водоток, канал, језеро и слично, лице које врши скупљање, одвођење и пречишћавање отпадних и атмосферских вода системом јавне канализације, као и лице које производи електричну енергију у термоелектранама са отвореним проточним системом за хлађење. Плаћање се врши аконтационо, у једнаким месечним ратама
Уплата накнаде за постављање рекламних табли	1. 1 – 31. 1. 2024.	15. 2. 2024.	Обвезник накнаде за постављање рекламних табли је правно или физичко лице које поставља рекламне табле, рекламне паное, уређаје за сликовно обавештавање или оглашавање на објектима које користи управљач јавне железничке инфраструктуре. Основица за обрачун накнаде је површина простора изражена у метрима квадратним
Уплата накнаде за привремено коришћење делова земљишта железничког подручја које је у општој употреби	1. 1 – 31. 1. 2024.	15. 2. 2024.	Обвезник накнаде за привремено коришћење делова земљишта железничког подручја које је у општој употреби јесте правно или физичко лице које привремено користи делове земљишта железничког подручја, поред железничких пруга и другог земљишта које користи управљач јавне железничке инфраструктуре. Основица за обрачун накнаде је површина коришћеног дела земљишта железничког подручја, изражена у метрима квадратним
Уплата накнаде за постављање телекомуникационе опреме на земљишту и објектима које користи управљач јавне железничке инфраструктуре	1. 1 – 31. 1. 2024.	15. 2. 2024.	Обвезник плаћања накнаде за постављање телекомуникационе опреме на земљишту и објектима које користи управљач јавне железничке инфраструктуре јесте правно лице које је власник телекомуникационе опреме. Основица за обрачун накнаде је појединачни уређај, односно за контејнере површина земљишта изражена у метрима квадратним, односно за стуб висина изражена у метрима
Уплата накнаде за коришћење јавне површине	1. 1 – 31. 1. 2024.	15. 2. 2024.	Обвезник накнаде за коришћење јавне површине је корисник јавне површине (лице које врши заузеће јавне површине (пут, улица, трг, парк, сквер и сл.) објектом привременог коришћења: киоск, тезга, башта угоститељског објекта, апарат за сладолед, циркус, спортски терени, телефонска говорница и друго). Основица за обрачун накнаде је површина коришћеног простора, изражена у метрима квадратним.
Накнада за коришћење ресурса и резерви минералних сировина коју утврђује обвезник за сваку врсту коришћене, односно продате количине минералне сировине	2023. година	28. 2. 2024.	Образац за утврђену коначну годишњу обавезу подноси се надлежном органу и утврђена обавеза плаћа најкасније последњег дана у фебруару текуће године за претходну годину.

Закон о порезима на имовину			
Опис	Период	Рок	Основ
Годишњи порез на имовину по решењу органа јединице локалне самоуправе	јануар–март 2024.	14. 2. 2024.	Право својине, односно право својине на земљишту површине преко 10 ари, право закупа, односно коришћења стана или куће за становање, конституисано у корист физичког лица, право коришћења грађевинског земљишта површине преко 10 ари у складу са законом којим се уређује правни режим грађевинског земљишта, право коришћења непокретности у јавној својини од стране имаоца права коришћења у складу са законом којим се уређује јавна својина, коришћење непокретности у јавној својини од стране корисника непокретности у складу са законом којим се уређује јавна својина, државину непокретности на којој ималац права својине није познат или није одређен, државину непокретности у јавној својини без правног основа, државину и коришћење непокретности по основу уговора о финансијском лизингу

Чланом 80. став 5. Закона о ошћем уравном оосћууку („Сл. гласник РС” бр. 18/2016; аушћенћично шумачење – 95/2018) уројисано је да, ако уоследњи дан рока уада на дан када ордан не ради, рок исћиче када урошћекне ирви наредни радни дан.

Актуелни статистички подаци на дан 25. 1. 2024. године

1 Просечна месечна зарада по запосленом

Просечна зарада	Објављена	Бруто	Нето
Јануар 2023. године	24. 3. 2023.	114.228,00	82.769,00
Фебруар 2023. године	25. 4. 2023.	112.212,00	81.359,00
Март 2023. године	25. 5. 2023.	117.669,00	85.485,00
Мај 2023. године	25. 7. 2023.	118.992,00	86.220,00
Јун 2023. године	25. 8. 2023.	118.025,00	85.539,00
Јул 2023. године	25. 9. 2023.	115.664,00	83.781,00
Август 2023. године	25. 10. 2023.	118.918,00	86.112,00
Септембар 2023. године	24. 11. 2023.	117.472,00	85.066,00
Октобар 2023. године	25. 12. 2023.	119.791,00	86.738,00
Новембар 2023. године	25. 1. 2024.	123.971,00	89.956,00

2 Доприноси за социјално осигурање

2.1 Стопе доприноса

Стопе по којима се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање од 1. јануара 2023. године, а које су непромењене и у 2024. години:

Врста доприноса	На терет запосленог	На терет послодавца	Укупно
Укупно	19,90%	15,15%	35,05%
За пензијско и инвалидско осигурање	14,00%	10,00%	24,00%
За здравствено осигурање	5,15%	5,15%	10,30%
За осигурање од незапослености	0,75%	0%	0,75%

2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса

Најнижа месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи **40.143 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2024. године, а важиће до 31. децембра 2024. године.

2.3 Највиша основица за обрачун доприноса

Месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи највише **573.470 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2024. године, а важиће до 31. децембра 2024. године.

3 Минимална зарада

Месец у 2024. години	Број могућих часова рада у месецу	Минимална цена рада по часу – нето	Минимална нето зарада за месец	Минимална бруто зарада за месец
Јануар	184	271	49.864,00	67.566,33
Фебруар	168	271	45.528,00	61.380,88
Март	168	271	45.528,00	61.380,88
Април	176	271	47.696,00	64.473,61
Мај	184	271	49.864,00	67.566,33
Јун	160	271	43.360,00	58.288,16
Јул	184	271	49.864,00	67.566,33
Август	176	271	47.696,00	64.473,61
Септембар	168	271	45.528,00	61.380,88
Октобар	184	271	49.864,00	67.566,33
Новембар	168	271	45.528,00	61.380,88
Децембар	176	271	47.696,00	64.473,61

Минимална зарада увећава се за износ регреса за годишњи одмор и топлог оброка, као и за износ увећане зараде за минули рад за рад у дане празника (државних и верских), за рад ноћу и за прековремени рад.

4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом

Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом по особи са инвалидитетом коју није запослио послодавац уплаћује приликом исплате зарада за текући месец, а **најкасније до 5. у наредном месецу**.

Месец у 2024. години	Износ учешћа
Јануар	61.985,50

НЕОПОРЕЗИВИ ИЗНОСИ ПРИМАЊА – од 1. фебруара 2024. године до 31. јануара 2025. године			
ВРСТА ИСПЛАТЕ	ОСНОВ ЗА ИСПЛАТУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН	Члан ЗПДГ
1	2	3	
ОТПРЕМНИНА при отказу уговора о раду вишку запослених због технолошких, економских или организационих промена (по чл. 158. и 159. Закона о раду)	Исплаћује се у висини утврђеној општим актом, а не може бити нижа од збира трећине зараде запосленог за сваку навршену годину рада у радном односу код послодавца код кога остварује право на отпремнину. Зарадом се сматра просечна месечна зарада запосленог исплаћена за последња три месеца која претходе месецу у којем се исплаћује отпремнина	Неопорезиво до најнижих износа исплате по годинама рада из претходне колоне. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 19)
ЗАЈАМ који послодавац исплаћује запосленима	Исплаћује се у висини и према условима утврђеним општим актом код послодавца	Не опорезује се ако се отплаћује у складу са планом отплате	
СТИМУЛАТИВНЕ ОТПРЕМНИНЕ при споразумном престанку радног односа (члан 177. Закона о раду)	Исплаћује се у складу са општим актом	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду	
ПОКЛОНИ ДЕЦИ ЗАПОСЛЕНИХ ДО 15 ГОДИНА СТАРОСТИ ПОВОДОМ НОВЕ ГОДИНЕ И БОЖИЋА	На основу члана 119. став 2. Закона о раду, у складу са општим актом послодавца	Неопорезиво до 13.497 дин. по једном детету, док исплата преко тог износа, као и исплата детету старијем од 15 година, има карактер зараде	Члан 18. став 1. тачка 8)
НАГРАДЕ и друга слична давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, која произлазе из рада или друге врсте доприноса делатности исплатиоца	Исплаћује се у складу са одлуком послодавца	Неопорезиво до 17.933 динара годишње, остварено код једног послодавца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 85. став 1. тачка 11)
СОЛИДАРНА ПОМОЋ за случај рођења детета	Неопорезиво до висине просечне зараде исплаћене у Републици према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, по новорођеном детету	Просечна зарада за месец новембар 2023. године објављена је 25. 1. 2024. и износи 123.971 динара. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на зараде по стопи од 10%	Члан 18. став 1. тачка 12)
НАКНАДА ЗА ИСХРАНУ – хранарине спортистима аматерима	Спортистима аматерима исплаћују аматерски спортски клубови у складу са законом којим се уређује спорт	Неопорезиво до 13.497 динара месечно. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 13)
НОВЧАНА ПОМОЋ ФИЗИЧКИМ ЛИЦИМА која нису запослена код даваоца, која не представља еквивалент за неки њихов рад, односно противуслугу или противчинидбу за неку њихову активност у односу на даваоца		Неопорезиво до 17.933 динара годишње, остварено од једног исплатиоца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 30)
НАКНАДА ТРОШКОВА БОРАВКА физичким лицима која учествују у програмима Европске уније и других међународних организација у области образовања, обука, спорта, рада са младима, науке, истраживања и иновација	Исплаћене у складу са наведеним програмима	Неопорезиво до 137.941 динара на месечном нивоу. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 31)
ПРЕМИЈЕ за додатно добровољно пензијско осигурање и пензијски допринос у добровољни пензијски фонд и премије за добровољно здравствено осигурање, које послодавац уплаћује за запослене		Плаћа се порез на зараде (10%) и социјални доприноси (и из накнаде и на накнаду) на износ преко 8.101 динара нето. На износ до 8.101 динара не плаћају се ни порез ни доприноси	Чланови 146 и 21а
ПРЕМИЈЕ за неживотно колективно осигурање од последица незгода, колективно осигурање за случај тежих болести и хируршких интервенција и колективно осигурање живота за случај смрти запосленог услед болести	Такве уплате немају карактер зараде по Закону о раду, па се не плаћају социјални доприноси	Укупан износ је неопорезив уколико послодавац плаћа за све запослене	Члан 146

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА!

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

Штампани часопис Lege Artis – Прописи у пракси: НЕЗАОБИЛАЗНИ ЧАСОПИС О ПРИМЕНИ ПРОПИСА

АКТУЕЛНА ТЕМА

РАЧУНОВОДСТВО

ПОРЕЗИ

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

ЗАРАДЕ

ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

СТАТИСТИКА